

GORENJEC

Političen in gospodarski list.

Izhaja vsako soboto zvečer. — Stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za druge države stane K 5/60. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vposiljave naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje za petil-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat primeren popust.

Uredništvo in upravnništvo se nahaja v hiši št. 105 nasproti župni cerkve. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se vračajo.

Aleluja!

«Vstal je, kakor je rekel!» Zopet obhajamo najpomembnejši praznik naše vere. Kristus je kot premagovalec vstal od smrti in s tem najsijajnejše dokazal svoje božanstvo.

Vstala je tudi narava k novemu življenju; zelenje poganja povsod in vse se druži harmonično v veseli spev «Aleluja!». Toda le v naravi, ne pa tako v človeškem in narodnem življenju. Temni oblaki visé nad posameznimi narodi in državami in zdi se, kakor da je začelo nevarno pokati v sestavi držav in narodov, in nezadovoljnost s sedanjimi uredbami se širi liki goreča lava vedno bolj in vedno dalje. Povsod štrajki, bombe...

Največja slovanska država že nad leto dni bje obupen boj z oholim sovragom, milijoni in milijoni vrednosti razpadajo v trenutkih; kar je z največjimi žrtvami ustvarila človeška roka, postane v malo urah razvalina ali kup pogorišča. Na stolisoe slovanskih junakov, cvet naroda, pokriva obsirna mandžurska polja in vendar se ni zadosti prelite krvi. Vsa znamenja celo kažejo, da se je bati, da nastane svetovna vojska.

In naša država! Kar so spojila v doždevno nerazdružno celoto prejšnja stoletja, to ne obstoji več. Skupnosti z Ogrsko ni več, čeprav ne uvidevajo tega državniki sami. Milijoni Slovanov so izročeni na Ogrskem

sedaj bolj kot nekdanj na milost in nemilost vnukom divjih azijskih krdel. Namesto da bi ta staroslavna habsburška država ščitila vse svoje narode, gojila njihovo narodno samostojnost in s tem priklepala iste náse, odbija jih kot manjvredno ljudstvo od sebe ter jih žrtvuje Nemcem in Madžarom.

Pri nas na Kranjskem pa moramo razen narodnega bití še najhušji boj z blaznim verskim fanatizmom ljubljanskega škofa in njegove duhovščine. Vračajo se nam časi srednjega veka z inkvizicijami in grmadami radi svobodnega izpovedovanja svojih misli. Vsa svobodna znanost se preklinja po našem škofu, duhovniki dobivajo povelja, da naj na ljudi uplivajo na smrtni postelji, da obžalujejo svoje svobodno prepričanje, da naj ljudi mučijo z opisovanjem peklenskih kazni zato, če bero svobodomiselne časnike, da naj umirajočemu sploh ne dajo poslednjega tolažila, če je bral — «Slovenski Narod» ali «Gorenjca». Višek verske blaznosti se je dosegel. Izvojevali se mora ta boj, svobodno naziranje in prosta volja človeška ne smeta trpeti nobenih omejitev, dokler se giblje v okviru veljavnih državnih postav...

Mogočno doné zvonovi, v vseh cerkvah odmeva «Aleluja!», ali letos za nas ne more biti vesela. Kristus je vstal, mi se pa bojimo, da naš narod ne bo kmalu imel več moči, da bi mogel vstati in streti svoje zunanje in

notranje sovražnike, ki mu jemlje jezik in mu tlačijo duha. Zato pa samo ob teh svečanih dnevih iskreno želimo, da nam vsaj bližnje leto prinese veselejšo «Alelujo!»

On je podlegel!

V bližini Kranja leži vas Strazišče s prijazno cerkvijo sv. Martina. Ta župnija slovi daleč na okrog po svojih mastnih dohodkih in ni čudo, da ima marsikateri duhovnik skomine po njej.

Zgodilo se je, da je pred kratkim umrl župnik te župnije. Farani so prosili škofa, naj jim dá župnika v osebi sedanjega upravitelja g. Šarca. To je bila pač njih želja. Škof jim je to obljubil in nihče ni dvomil nad njegovo obljubo, zlasti, ker je baje on sam pozval g. Šarca, da naj prosi za to faro. Alinaš gospod škof ni tako trden v obljubah in ne tako nezmotljiv v svojih sklepih, kakor rimski papež, akoravno ne stoji daleč za njegovimi petami. Kar čez noč se je premislil in je dal faro sv. Martina g. Dolinarju, dekanu v Ribnici. Ko so pa Straziščani to zvedeli, so stopili skupaj in napisali škofu dve dolgi pismi ter mu ostro zagrozili, če jim ne dá g. Šarca, da potem sploh nočejo katoliškega duhovnika, da pišejo po popa in da napravijo druge Riemanje. Dalje so pisali, da ne dajo niti vinarja za njegove za-

PODLISTEK.

Milijon.

Napisal Y.

Pred par leti smo brali v knjigi «Avstralija in nje otoki», da se dobe na tem delu sveta plemena, katera ne morejo več šteti kakor do šestih. Vsak se je čudil takim narodnostim, ki imajo tako omejene matematične pojme. Mi n. pr. z malimi številkami moremo sestaviti vsako poljubno, še tako veliko število. Vendar ne smemo preveč strogo soditi omejenosti omenjenih plemen, kajti nekateri poizkusi nam kažejo, da mi tudi nismo v gotovih slučajih bogve kaki računarji.

Dajmo n. pr. svojemu tovarišu 12 enakih novcev in mu recimo, naj jih sestavi v poljubne skupine ter naj vsako skupino pokrije s papirčkom, ne da bi mi vedeli, po koliko novcev je v vsaki skupini. Tovariš naj naenkrat papirčke umakne in sedaj izkusimo naglo določiti, koliko je novcev v skupinah.

Kar strmeli bomo! V skupinah, ki nimajo nad 6 novcev, bomo takoj določili, in sicer brez napake, koliko jih je, v skupinah pa, ki imajo nad 6 novcev, bomo le uganjevali, le od slučaja do slučaja bomo pogodili pravo število.

Vsled te negotovosti sestavljamo tudi na kartah in dominah skupine pik v podobe, katero se lahko zapomnijo. No, če je spoznavanje števil pri manjših skupinah tako negotovo, kako je šele pri resnično velikih številih.

Posebno vleče náse človeka beseda «milijon». Kolikokrat zdihuje marsikdo: Oh, ko bi imel milijon, ali vsaj pol milijona, kako bi bil srečen!

Mislimo si, da imamo v svoji sobi lep kup novokovanih kronic in vzemimo, da jih je milijon. Kako smo veseli! Brž začnemo šteti, hitro pripravimo papirja, da zavijemo vsakih 100 kronic skupaj. Kmalu imamo 10 takih zavitkov. Svinčnik v roke in računajmo! 1000 K imam že. Toda srebrna gora se ni še nič izpremenila.

Mislimo, da smo šteli 18 minut, dokler smo našli 1000 K. Če stejemo torej vsakih 1000 K 18 minut, bomo šteli en milijon = 1000×1000 celih 18.000 minut t. j. celih 300 ur! To bi trajalo, ako stejemo vsak dan 10 ur, nekako mesec dni. Tako srečno napravimo 10.000 zavitkov samih svetlih kronic.

Oglejmo si tak zavitek in zmerimo ga. Mera nam pove, da je ta zavitek, ki vsebuje 100 K dolg samo 15 cm, 10.000 takih zavitkov bo morebiti tako visoko segalo, kakor je stolp mestne župne cerkve v Kranju. Kaj še? 150.000 cm visok stolp napravimo, ki ne bo nič nižji kakor je Blegas!

Ko ravno računamo, izkusimo izračunati, kako dajlavo bi dobili, ako položimo en milijon kronic drugo k drugi v vodoravni črti. Vsaka krona ima 23 mm premera. En milijon kronic ima torej nič manj, kakor 23 km daljave, toraj ne dosti manj kakor je iz Kranja v Sisko.

Ščasoma imamo preštete vse kronice. Spravimo jih v kak zaboj. Mislimo si, da

vode, da bodo pri volitvah ravno nasprotno volili, kar jim bo on — škof — priporočil, če ne vstreže njih volji. Deputacija, ki je nesla škofu eno od teh dveh pisem, je tudi izjavila, da ima neka ženska v tej fari namen darovati za zavode 4000 K, da pa škof od te ženske ničesar ne dobi, če bi nasprotoval volji faranov. Pa tudi g. Dolinarju so poslali deputacijo, ki je krepko izvršila svojo nalogo. Ta deputacija je izjavila na vsa usta, da naj ostane g. Dolinar tam, kjer je, da ga ne marajo v Šmartno, da ne pride nihče do njegovo opravo in da mu že naprej skopljajo grob. Vse to je začelo smrdeti škofu. Pripeljal se je v nedeljo, dne 9. t. m. v Šmartno z namenom, da pomiri razburjene duhove. Govoril je na prižnici celih pet četrt ure. Govoril je sedaj mirno, tolažeče, sedaj zopet ježno, očitaje nepokornost faranov do cerkvenih očetov, prehajajoč v burno ekstazo, da mu je odletaval križec, da mu je na stran uhajal baret. Njegov govor se je glasil kot hudournik in z eno besedo je ubijal drugo. Poslušalci so zmajevali z glavami, spogledovali se in nekateri so odšli med njegovim govorom iz cerkve. «Poslušajte, dragi moji,» — je klical po cerkvi, naslonjen na vrata prižnice, z nazaj potisnjenim baretom in široko plavajoč z rokama. «Poslušajte, kaj se godi tam doli v Ljubljani. V mestnem domu je nekdo govoril, da ni boga, čujte, dragi moji, — da ni boga!» Položil je roke navzkriž, molčal in milo motril poslušalce. Hipno se je vzdramil in njegov obraz je dobil izraz velikega začudenja. «Poslušajte! Govorilo se je, da človek nima duše, — premislite — nima duše!» Zopet molk in mili pogledi po cerkvi. Naenkrat pa zbruhne, kakor bi ga gad pičil. Z burnimi gestami skoči v ospredje prižnice in zgornji del njegovega života se obesi daleč čez prižnico. «Poslušajte, ljudje božji, poslušajte! Govorilo se je, da je človek — žival!» To je bil izbruh vulkana. «Toda» — je nadaljeval, «jaz, jaz sem dokazal v posebni knjizi, natanko sem dokazal, da je vse to grda in nesramna laž in glejte, mojih dokazov ni še nikdo, prav nikdo ovrgel.» Ljudje pa so se povpraševali: «Od kakšnih živali in od kakšnih bukvic pa govori.»

Najlejša točka cele stvari pa je, da se je škof uklonil volji faranov. Knez in škof ljubljanski je tedaj kapituliral pred svojimi podložniki, kajti, tisto dobro slovensko ljudstvo je govorilo in zahtevalo: to hočemo, če ne prestopimo! «Slovenec», ki je škofovo

ima zaboj 46 cm notranje dolžine in 30 cm širine. Visok naj bo koliko? V vsako posamezno plast bi šlo v dveh vrstah 40 zavitkov. Ako računamo, nas rezultat kak preseneči. Zaboj bi bil celih $5\frac{3}{4}$ m visok. Kdo bo ta zaboj premaknil, koliko bo tehtal? Računajmo. Vsaka krona tehta 5 g, 1000 K toraj 5 kg, 1 milijon tehta toraj 1000×5 kg = 50 centov; teže zaboja niti ne upoštevamo.

Grozno število je milijon. Na vse mogoče načine se trudijo ljudje, da bi število milijon praktično predočili. Enota stoji v takem razmerju z milijonom, kakor širina navadne ceste v metrih izražena proti dolžini, izraženi v metrih, kakršna je med Dunajem in S. Franciškom v zapadni Ameriki.

Če je toraj milijon tako število, kaka mora biti sešle milijarda, ki je 1000 milijonov. Tudi to število bom izkušal kolikor mogoče praktično predočiti.

Konec prih.

glasilo, piše namreč med novicami iz Kranja:

«Zadnjo nedeljo je premilostni g. knezoškof obiskal Šmartno. Z ljudomilo dobrohotnostjo je obljubil vstreti faranom. Kakor čujemo, ostane nekaj časa še g. Šarc kot administrator na svojem mestu.»

Ta slučaj nam odpira pogled daleč čez obzorje. Izključen je vsak dvom, da bi se ta opozicija zanesla iz Ricmanj, izključen vsak dvom, da bi bilo to delo liberalcev. Ljudstvo se tedaj upira ne le navadni duhovščini, ampak celo svojemu vrhovnemu poglavarju, do katerega je imelo še nedavno slepo pokorščino v vseh slučajih. Kje naj iščemo vzroka? Tu se nam zopet kaže klerikalna politika v najpestrejših barvah. Kakor čreda ovac za ovnom, tako drviyo nasi klerikalci proti neizogibnemu propadu in mi bi le ploskali, če bi ne videli, kako se zbirajo črni oblaki nad našim ljudstvom. Ta duhovna gospoda orje po najobčutnejši strani našega ljudstva tako šarlatansko, kakor le še kak žid na sejmu, ki prodaja prazno peno za suho zlato. Gniti je pričelo pri korenini. Znani so nam škofovi dobri nameni, toda obzorje mu je preozko, da bi stal na tako vzvišenem stališču in njegove diplomatske zmožnosti bi bile vredne le še kake gorske vasice. Srce nas boli, da moramo to pisati o tako visokem dostojanstveniku, ali — šilo za ognilo. Nastopi naše klerikalne gospode pa stojijo tudi z moralo našega priprostega ljudstva v tesni zvezi in čim bolj posnema prva gibe klovna, tembolj izginja slednja. Res, morala se drži našega ljudstva le še toliko, kakor skorja suhega debla. Postala je suha oblika, brez notranje vrednosti, ki se izpolnjuje le v sili in za silo. In če smo že tako daleč, varovala naj bi se vsaj zadnja bilka, na kateri sloni danes še nekaj upa našega kmeta, namreč avtoriteta. Pa tudi tagine kot pomladni sneg in kmalu bo stal naš kmet do kože nag ob svojem propadu. Toda, kdor se šteje gospodarja, naj žanje tudi točo. Gospod škof, pojdite danes v Strazišče in slišali bode pravico o mogočnem kralju, ki je pa zgubil svitlo krono ter postal uhog pastir. Prepričali se bode, da to ni nikaka pravljica, ampak gola resnica. Ako pa tega danes ne verjamete, verjeli bode takrat, ko ne bomo več pisali, on je podlegel, ampak takrat, ko se bo glasilo: On je padel!

Prešernov spomenik v Ljubljano!

Rojaki! «Prešernu spomenik v Ljubljani», ta glas je pred nekimi leti krepko zadonel in se razlegal po vseh pokrajinah slovenskih. To ni bil glas vpjočega v puščavi. Veselo je odmeval v srcih rodoljubnih slovenskih sinov in hčer. Saj je ta glas samo duška dajal iskreni želji, ki jo je že zdavnaj na tihem gojila vsaka verna duša slovenska.

Ta želja se nam je izpolnila; čast in hvala vsem, ki so, po svoji zmožnosti v to pripomogli. Samega sebe časti narod, ko časti in slavi svoje odlične moze, ki mu delajo čast pred svetom; s tem kaže, da jih ni vreden. Prešernov spomenik je gotov; slava umetniku, gospodu Zajcu, ki je tako izvrstno izvršil svojo častno nalogo! Ko v ces. livarni dunajski zagleda bronastega moža, ovseli se ti duša: Glejte ga, to je naš Prešeren!

Prešernov spomenik imamo, ali še ne tam, kjer je edino pravo mesto njegovo, v stolici

slovenske domovine, v beli Ljubljani! Tu naj se na najlepšem prostoru, ki ga ima mesto ljubljansko, postavi na ponosno vzvišeno stalo na ogled domačinu in tujcu.

Nemški narod se pripravlja letos sijajno slaviti svojega Schillerja po vseh delih sveta, koder se glasi nemška govornica. Ravno prav: Nemci Schillerja, Slovenci Prešerna! Kar je njim njih Schiller, to je nam naš Prešeren, in še več!

Ali v ta namen je potreba še kakor se mi je dejalo, 20.000 kron.

Na noge torej, Slovenci in Slovenke! V Prešernovem imenu vsaj bodimo složni! Z veseljem sezimo vsak v svojo domačo hranilnico, prostorno ali uborno, ter izkažimo s primernim darom svojo hvaležnost in ljubezen našemu Prešernu!

Ne bilo bi nam v čast, ko bi imel spomenik shranjen biti v livarni, namesto da se postavi, kamor je določen.

Kjer se slovenska čuje govornica,
pokladajmo dari mu na oltar;
gospod in kmet, mladenič in devica,
otrok in mati svoj primesi dar!
En duh, en glas! Ves rod slovenski, vstani;
Prešernov spomenik naj bo v Ljubljani!

Josip Stritar.

Dopisi.

Z Javornika. Naš lačen fajmošter Kosir je naredil za pirhe dober «kšeft». Pred par dnevi so umrli dvojčki nekega tukajšnjega prav ubogega delavca, ki ima povrh tega še osem otrok. Fajmošter Kosir jih je pustil položiti oba v eno rakev ter pokopati v en grob. Zračunal pa je kar dva ogleda in dva pogreba. Tako odirajo nas uboge delavce nasi dušni pastirji. Saj jim ni nič za dušni blagor svojih ovčic, nego samo za njihovo volno. Kristus pa je rekel: «Pasi moje ovce!» ne pa — Strizi moje ovce!

Iz Rateč na Gorenjskem. Že dolgo ni bilo slišati ničesar iz naše občine v Vašem enj. listu. Sedanje razmere pa nikakor ne dopuščajo prikrivati javnosti faktov, kateri so se zgodili zadnje čase. V naši občini kraljuje kot neomejen gospodar klerikalni župan oče Pintbah, ki je seveda pristaš črnih in torej kot tak vtika svoj nos povsod, kjer je pričakovati belica. Stara resnica in občeznano pa je, da temu «kerleu» kaj nerado gre izpod palca, vendar kaj moremo zato, če je le egoist in drugega nič, saj takih se najde med črno krščansko-mislečo bando vse polno, in vemo, da nam tega ne bo nihče oporekal. — Ta naš «Crósus» torej ima ne samo malone vse občane na vajeih, temveč si lasti časti in slave že tudi drugod, a le če kaj nese, res pa je tudi, da se njegovo ime ne čita tam, kjer je treba kaj šteti. Zadnje čase od jeseni sem ima v oskrbi tudi pošto nabiralnico. Kazenski akt okrajnega sodišča v Kranjski gori kaže, kako vzorno je oskrboval, pravzaprav nadzoroval dostavo nam določenih pisem in drugih pošiljatev. Seveda, on bo zvrčal krivdo na druge, kateri so bili vsled njegove brezbriznosti prepuščeni samim sebi, kljub temu, da je njegova naloga, se o pravilni dostavi poštnih pošiljatev prepričati in sploh vse nadzorovati, predvsem pa nastaviti poštnega raznašalca pisem; vsega tega sedaj pogrešamo, kar je v našem malem kraju pač mogoče. Njegova lakomnost sega celo tako daleč, da ima v službi take ljudi, ki mu poceni delajo in o katerih

poštenosti bi bilo skoro dvomiti. Zaloigra, katera se je odigrala pred okrajnim sodiščem v Kranjski gori, je pokazala županovo vzorno uradovanje pri poštni nabiralnici. Nad 28 pisem in dopisnic se vedoma ni dostavilo. Koliko družin je po tej malomarnosti oškodovanih vsled nedostavljanja korespondenc, o tem še govorimo ne, pač pa sklepamo svoje in vedite, da Vas obsojamo in ne one, katere je Vaša brezbriznost spravila v priliko nepoštenih manipulacij z našo pošto odpravo, ker vemo, da je vse prave ozire, katere bi bili pri odpravi zahtevali, odrinila le Vaša lakomnost, ker ste rabili za pošto odpravo nastavljenega pismonošo večkrat raje za poljska dela in pustili dostavljati pisma itd. po šolskih otrocih. Ne bomo se v tem oziru dalje pričakali, temveč le prosimo, naj slavna poštna in brzajavna direkcija v Trstu temu odpomore s tem, da pošto odpravo podeli kakemu drugemu tukajšnjemu čislnemu posestniku - občanu ter nan nastavi zaprišeženega pismonošo.

Iz Bohinja. Gorenjski kmetič ima med drugimi dobrimi ali slabimi lastnostmi tudi to, da se kaj rad plazi po božjih potih. Med prvimi in najpridnejšimi božjepotniki na Gorenjskem so gotovo Bohinjci, ki ne zamude nobene prilike, da bi se ne vozarili ali pa peš koráčili v večjem ali manjšem številu na Brezje ali Sveto goro pri Gorici. Zdej je zopet minila mirza snežena zima in zopet bodo drdrali vozovi pobožnih bohinskih romarjev tja doli proti Brezjam, nekateri pa bodo kar peš ubrali pod noge dolgo pot. Tako bodo Bohinjci zopet zapravljali dragi čas ter nosili svoje težko pridobljene vinarje in kronice v bogajme. Patri in fratri mnogo rabijo za svoje okrogle trebusčke v samostanski hiši tik cerkve. Zatorej le vkup, le v vkup, uboga gnujaja! Kdor bo več vrgel v puščico, tisti bo dobil več odpustkov, tisti bo imel večjo pravico do nebes. Patri in fratri, kakor je videti, pa poznajo le ena nebesa in te so: prijetno in veselo življenje na tem svetu; za življenje na onem svetu, ki nihče še ne ve, kje da je in kakšen da je, pa naj se brigajo lahkoverni in kratkovidni kmetje, ki vse radi verjamejo in vse ubogajo, kar jim natrobijo v ušesa in kar jim ukažejo njihovi žegnani vodniki! Oj koliko dobre vinske kapljice in koliko slastno dišeče pečenke se v samostanu na Brezjah popije in poje na račun ubogega nezavednega ljudstva. Marsikateri nespametnež in marsikatera prepobožna žena je otepala suh kruhek, zobala kuhan fižol iz culice ter se zalivala z mlačno vodo, ki jo je dobivala ob potu na Brezje, da je mogla potem več spustiti v cerkveno puščico in da je potem dobil tolsti samostanec lepši kos pečenke! Bogatejši ljudje pa so pametnejši in ne nosijo denarja samostanskim lenuhom, ampak ga obrnejo za druge potrebnejše reči in si raje z njim sami postržejo v gostilni, kadar pridejo na Brezje. Gostilničarji pa tudi radi kaj zaslužijo in tako je za oboje prav. Ko se je začela delati železnica na Bohinjski Bistrici, so Bohinjci prav pridno hodili na božjo pot na Brezje, na Bistrico pa so prihajali med tem od vseh strani podjetni in razumni tujci, postavljali barake ob železniški progi ter je malom v najem boljše prostore po hišah. Bohinjci pa so vse to le debelo gledali ter molili in molili in mnogi kmeti so si na račun dobička, ki so ga pričakovali od železnice, privoščili na dan precej več šnopsa kakor prej. Zdej je Bohinjska Bistrica zopet prazna tuj-

cev, pametni in prebrisani tujci so odnesli ves glavni in najboljši dobiček, premnogo Bohincev pa kolne, koliko imajo škode vsled železnice. Zastonj so se zanašali na višje moči in tudi župnik Piber, ki ga imajo za malega boga, jih je pustil pri zgradbi železnice popolnoma na cedilu ter se je raje zvezal z milijonarskim podjetnikom Cekonijem ter mu šel povsod na roke, čeprav je škodovalo to domačinom. Bogati podjetnik pa mu seveda ni ostal dolžan njegovih zaslug, napravil je Pibru vodovod, ki se je delal petek in svetek, da je bil dodelan že prvo jesen, vzel je Pibra s seboj na potovanje po blaženi polentarski Italiji in maše ter druge cerkvene slovesnosti mu je plačal s stotaki. Koliko pa je tako padlo v njegov globoči žep, tega seveda ne moremo vedeti natančno. Tudi Cekonijeva žena je bila v župnišču kuhana in pečena. Da bi bilo torej to brez nič, tega ne verjamemo. Župnik Piber se zdaj pere in dela lepega v «Slovincu», češ, da je dal, kar je dal Cekoni, le za cerkev in župnišče, on pa ni zase dobil ničesar. Ako bi bil Piber o tem molčal, pa bi bolje in pametneje storil. Mi poznamo Cekonija, da ni noben tecijsal in vemo, da je vse navedeno storil le na uslugo Pibru na njegove usluge, kajti cerkev in župnišče nič ne jesta in nič ne pija in maše se navadno tudi ne plačujejo s stotaki! A mi župniku Pibru prav nič ne zamerimo, da je tako delal, saj se drugod godi ravno tako. Za denar in vse za denar, to je geslo naše sedanje politične duhovščine. Nasi kmetje pa naj bi se iz tega učili, da si morejo pomagati le sami in da jim je k temu preč vsem potrebno, da že enkrat začno misliti z lastnimi glavami in delati z lastnimi rokami, za kar so jim ti udje tudi ustvarjeni!

Iz Šoštanja. (Dalje.) Drugi vzrok našega boja je nemška šola. Kakor smo že lansko leto pojasnili, preti nam v slučaju propada nevarnost, da dobimo v kratkem vzdrževanje nepotrebne nemške šole natvezano. Na naša lanska poročila, so odgovarjali nemčurji poličije in niso hoteli z barvo na dan, marveč so nas psovali s obrekovalci. Letos tega ne morejo storiti, ker dokazi so neovrgljivi. Obče znano je, koliko vzdrževanje šole stane in da si nemčurji žele le za tri leta občinsko gospodarstvo dobiti v roke, potem zopet nam prepustiti, češ, gospodarji naj umno gospodarijo brez zvišanja doklad, sicer jih kaznujemo radi laži. Iz ust Joža Werbnigga smo zvedeli, da so ogromna plačila za šolo, in da bode on primoran, ako ne dobe nemčurji občine v roko, svoje otroke zopet v šolo za Šoštanj in okoličico pošiljati, kajti on ne premaga plačila 70 kron mesečno. Verjamemo, da gre to Jožetu Werbniggu čez moči; trgovina gre jako slabo, odjemalcev vedno manj, poslov in družih lačnih ust vedno več, davek za vzdrževanje dvojnih glasov v drugem razredu neiznosn, lastne potrebe za dobro močno kapljico tudi od dne večje, sedaj pa še ta frdamana šola in trdovratnost bindišerjev, to naj peklensček premaga, ubogi trgovče ne more. Dosedanje 60 odstotne občinske doklade znašajo prilično 4000 kron občinskega dohodka. Vzdrževanje šole, otročjega vrtca in trojih učnih moči bi stalo občino sigurno letno nad 4000 kron, toraj bi za to šolo samo izdalo več, kakor je občinskih dohodkov, kje je pokritje za vzdrževanje cest, razsvetljave i. t. d. jasno le v zvišanju doklad. Ze sedaj vzdihuje vsakdo nad ogromnim davkom. Kaj bo šele po zvišanju občinske do-

klade na 80—90 odstotkov — to bodo sigurno tržani začeli namesto cviliti in kleti — plesati čardaš, in to le zato, ker se mora vzdrževati nepotrebna šola in ker Woschnaggi skrbje le zase in ne za občeno korist. Daljni vzrok našega upora je, nečuvno postopanje tovarnarjev nasproti onemoglim delavcem. Sedaj, ko bi morali sami skrbeti za stare onemogle delavce, tovarnarji ničesar ne store. Kakor hitro je občina v nemških rokah, pričakovati imamo, da skrbje tovarnarji, da se na občinske stroške zgradi sirotišnica za onemogle tovarniške delavce ter da se skrbji za njih rodbine iz občinske blagajne. Koliko bi to stalo, naj si vsak sam izračuni, in prišel bode do zaključka, da to ne moremo prenesti, temveč da moramo priti na beraško palico, katere naj nas Bog obvaruje. Iz vseh teh razlogov posnamemo konečno, da ne sme razsodni tržan Slovenec opustiti boj za obstanek slovenske posesti, kajti žnjo pade tudi posameznik v nevarnost propada pogina. Zatorej nevstrašno v bran proti trdnosrčnim in skopim nemčurjem sovragom slovenske posesti! Bog i sreča junacka bodi z nami!

Novice iz Cerkljan.

— Čez pokrajino pod Grin-tovcem bo baje proglašen pasji kontumac. Kdor hoče priti v Cerklje, naj pasjega biča ne pozabi, da ne bo ogrizen!?

— Bester zopet meša. Posestnik Š. je dolgoval nekaj malega posojilnici, kar pa je še plačal okrog božiča. Kapelan Bester kot blagajnik posojilnice je hotel imeti še enkrat plačano ter ni dal imenovanemu miru; nadlegoval ga je osebno, blatil pri sosedih in znancih, pisal pisma o njem i. t. d. Ko prizadeti zve, kaj vse kapelan počneja čez njega, ga opomni, naj mu da mir. Konečno je kapelan priznal, da ne ravna prav, a delal je pa le druge za to odgovorne.

— Uzorni lovec. Martin Jenko, po domače Kovče, je tudi katoliški «jager». Sedaj v postu se mu je zameril pes, menda je okradel svojemu gospodarju klobasico. In katoliški «jager», da bi imel brezverskega psa! Ne, to ne gre! Treba ga obsoditi. Kako? Ker je prelomil postno postavo, na grmado žnjim! Toda inkvizicija ni več v navedi. Najhitrejša in najčastnejša smrt bo, če se ustreli. In njegov gospodar priklene psa na vrtu k drevesu, sam se vstopi nekaj korakov od njega ter pomeri. Puška počni in o groza, psiček se ustraši, napravi pošten «zaruk» ter steče veselo po vrtu. To vam je bil «upih», cela vas se je smejala lovcu, ki je imel krivo roko, kriv smodnik, krivo zrnje in krivo puško.

— «Politiko dela» Glavačev Matevž iz Šmartna. Mož sicer izgleda jako žalostno, ko bi sam vedel kako žalostno, prikazal bi se na dan samo veliki petek popoldne. Kljub vsej žalosti in pustoti, katera izgleda iz njegove postave, je Besterjev «fligeladjutant».

— Le bolj ponižno. Fligeladjutant se rad podpisuje: «mi podpisani starši», vendar rabi besedo starši po krivici, ker on je samo rednik.

— Komedijski. Imenovani Matevž, ki ima krajšo pamet nego lase, zakaj njegovi možgani so nekoliko lažji, kakor kakega mladega kapuna, bi rad v svoji hinavsko-katoliški gorečnosti z Besterjevo pomočjo uničil nekatere osebe. Da bi dosegel svoj namen,

zbral je med izobraženci peščico koromandeljcev, da so podpisali neko ovadbo.

— Kdo je podpisal? Ker so bili moški z odgovori radodarni, so nam povedali imena. Zanimivo je, da so podpisani v pritožbi čez g. učitelja L. taki ljudje, ki nimajo nič otrok in ne morejo otrok pošiljati v šolo; ki celo oženjeni niso, ali imajo odraslene ali pa mladostne otroke, drugi zopet samo deklice. Od dvajset podpisancev bi bili menda opravičeni za podpis trije. Naj slede nekatera imena: Matevž Repnik, po domače Glavačev; Šimen Bučar, p. d. Planjavšek; oba iz Šmartna, in Franc Kepic, p. d. Grošelj iz Police; nimajo otrok. J. Bolka, p. d. Praznik iz Poženka; Jan. Kuralt, p. d. Benda iz Cerkljan; Franc Kepic, p. d. Avman iz Cerkljan; Jan. Bučar, p. d. Belehar iz Police; J. Zevnik, p. d. Habjan iz Dvorjan i. t. d.

— Čast, komur čast! Za vse neumnosti in kozlarije koromandeljnov odklovan bode Glavačev in grajski mežnar z redom neke glave s frakeljsko dekoracijo; ostali pa z dosluženi svetinjami iz puhle repe. Živio, slamnati moški! katoliške izobrazbe! Čestitamo že naprej!

— Spored in dan, ko se bo vsila slavnost izročitve redov in svetinj, objavimo svoječasno.

— Ponesrečil se je sinček posestnika Nagliča iz Sp. Brnikov. Slamorenica mu je odtrgala prste na roki.

— Lovska vest. G. učitelj Lapajne je ustrelil v svojem lovu v Kokri 13. t. m. krasnega velikega divjega petelina.

— Tu imamo zopet nov dokaz, kako je baš g. kaplan Bešter vnet za božjo čast. Ta čista duša je obetala v svoji veliki gorečnosti, da bo imena fantov, ki stojijo med službo božjo na stopnicah, zapisal na cerkveni stolp ter jih tako po njegovem mnenju proglasil kot največje grešnike. Kaj menite, g. kapelan, da so še vedno časi, ko se je za grehe delala očitna pokora? Pomislite tudi, da bi s tem dejanjem osramotili svoje prepohlevne ovčice (izobraževalce), katerih večina, katerih imen pa nočemo imenovati, stoji vedno na stopnicah ali pa med cerkvenimi vrati.

— Obetali ste tudi »ta suho«; rekli ste, da, kdor čitalničarjev ali njenih podpornih članov hoče dobiti odvezo, mora iti do papeža — —

— Lepo vas prosimo, g. Bešter, če bi morali ljudje za vsak najmanjši prestopok iti papeža prosit odveze, potem bi brezposelnim g. kaplanom udegnila zaostati kri v žilah; le pomislite, kakšna nesreča bi se vsled tega lahko pripetila! Toraj, g. Bešter, le vselej dobro premislite, kaj boste govorili. Nagliča ni nikjer dobra!

— Marijina družba je pravi vzor! Kadar je kak shod, so razen starih vse navkravžane, lasje so tako namršeni po vsej glavi, če bi veter pihal, ovili bi se okrog kake veje, kakor svetopisemskemu Absalonu, ki se je vzdignil zoper svojega očeta. Za ponižnega dekleta je nekaj lepega: urica na veržici, svilnate čipke na prsih, pa kupljena svetinja brezmadežnega spočetja!

Novice iz Bohinja.

— Velika preiskava. V 13. štev. »Gorenjca« ste, g. urednik, opozorili na govorico, ki se je splošno in z upravičeno bojznostjo širila po Gorenjskem, da so v bistriskem tunelu

laški oficirji, preoblečeni kot delavci, položili mine. Ljubljanski »Slovenec« je doslovno ponatisnil Vašo notico. Tudi našo vlado je jelo skrbeti, zatorej je poslala z Dunaja inženirja Molkeja na lice mesta z naročilom, da z acetelin-svetilko preišče kamen za kamnom v predoru, če ni kje kakega sledu ali vsaj sumnje o položeni minah. Seveda bo to delo povzročilo obilo stroškov, ker je preiskovanje menda določeno za cele tri mesece, ali vendar je vseeno hvalevredna misel, da se hoče vlada natančno prepričati in uveriti, koliko je na tem resnice in obvarovati ljudi nepotrebnega strahu. Previdnost nikdar ne škoduje!

— Gospod župnik Piber je bil tudi silno hud in jezen, da sta »Gorenjec« in za njim »Slovenec« priobčila vest v splošnem interesu. Menda je šel celo sam osebno k Cekoniju ter mu kazal ono notico, češ, da je to velika nesramnost. Mi pa mislimo, da bi gospod župnik Piber storil mnogo boljše, če bi šel k svojemu prijatelju Cekoniju ter mu pojasnil, da bi slednji imel veliko mirnjšo vest, pa tudi lažje stališče, če bi namesto laških delavcev jemal v službo tudi domačine, katerih se je branil z vsemi štirimi.

— Celih 16, reci šestnajst kranjskih delavcev je nastavljenih sedaj pri Cekoniju, nobenega pa ni pri podjetništvu Clearici & Picha, ki gradi delno progo od Bistrice do Mokrega loga (Šteng), izključno s samimi Lahi. Bohinj je torej še vedno v znamenju nožev in revolverjev. Stari, domači, pa tudi hrvaški ali macedonski delavci, ki so takorekoč izgubili zdravje pri kopanju pod zemljo, se sedaj, ko bi radi služili kruh pri delu zunaj na prostem, odklanjajo, kajti boljša dela seveda morajo dobiti le Italijani. Zatorej ni čuda, če bodo Lahi s podjetniki vred od gradnje karavanske železnice posneli in pojedli smetano, ostanke pa pustili drugim, domačinom.

— Iz zanesljivega vira se je zvedelo in natančno preračunilo, da so laški delavci iz Bohinja poslali denarja od zaslužka v Italijo samo — 3 milijone. Naši ljudje pa se izseljujejo v Ameriko in v rudnike na Nemško, ker doma ni zaslužka.

— Lep čin Cekonijev. Podjetnik Ciconi se še mudi na Bistrici in se ni odnesel svojih milijonov v blaženo Italijo. Ne rečemo ravno, da je znal premotiti celo vlado, ki je na razne interpelacije slovenskih poslancev odgovarjala, da se skrbi in ozira za kruh domačih delavskih moči pri gradnji Karavanske železnice. Sedaj, ko smo prisli na čisto, lahko trdimo, da je Lah Ciconi nalašč sprejemal laške delavce po zelo nizkih cenah, samo, da je mogel odklanjati domače avstrijske državljane, ki so baje hoteli imeti previsoke plače. Tako je, kakor iz tega sklepamo, mogel navtežiti vladi, da so laški delavci cenejši, domači avstrijski pa predragi. V resnici pa najbrž ni bilo tako, kajti Ciconi je le hotel podpirati svoje ljudi, domače pa odrivati, da bi nekaj kronic ne več zaslužil kdo drugi, kakor ravno Lah. Sedaj, ko bo Ciconi skoro dogotovil svoje delo, dobivajo razni laški predelavci, pazniki i. t. d., ki so imeli vsa boljša mesta v rokah, po 3000, 5000 ali še več kron denarja od že izplačanega zaslužka še povrh nagrade. Nek Lah Pigarello je prejel celo 31.000 kron letnega zaslužka. Ali je prejel to svoto sam zase, tega sicer ne vemo. Take in enake vesti krožijo med de-

lavci, nekatere se nam zle skoro neverjetne. Zaslužijo pa pač, da se korenito pojasni.

— Predstojeci podatki so gotovo silno zanimivi in osvetljujejo z bengalično lučjo samolastno postopanje laških podjetnikov. Proračun za gradbo karavanske železnice se je prekoratil menda za okrog 60 milijonov kron, kar je gotovo velikanska svota. Naša sveta dolžnost je, da opozorimo merodajne kroge, zlasti pa davčni vijak, ki včasih zelo pritiska na revne davkoplačevalce, naj se prepričajo o Cekonijevih nagradah laškim polirjem i. t. d. Mogoče se bo dalo dobiti, predno odidejo laški polentarji, da puste vsaj upravičeni in resnični na njih odpadajoči davčni znesek državi, od katere so si napolnili svoje želodce, pa tudi svoje mošnje.

Radovljiske novice.

— Občni zbor radovljiske planske podružnice se je vršil v nedeljo, dne 16. t. m. ob prav obilni udeležbi članov v Petranovem hotelu na Bledu. Predsednik g. dr. Janko Vilfan je otvoril zborovanje s primernim govorom, v katerem je zlasti poudarjal, da podružnica letos obhaja desetletnico svojega obstanka in je zato v splošnem načrtal društveno delovanje v tem desetletju. Društvo je napravilo v tem času koč na Velem polju, koč na Rodici in na poljski planini ter s pomočjo raznih drugih činiteljev tudi most za pešce čez Savo proti Kamni gorici. Blagajnikovo poročilo pravi, da znaša društveno premoženje koncem upravnega leta 5330 K 24 v — večinoma vrednost nepremičnin. Iz tajnikovega poročila smo posneli, da se je odbor v preteklem letu pred vsem trudil, da bi se zopet uvedlo redno plačevanje članarine in se pridobilo kolikor mogoče več novih članov. Sedaj jih šteje društvo nad 90, in sicer 15 novih. Vodnikova koč na Velem polju se je popravila. Načelnik kranjske podružnice g. Janko Majdič je donesel pozdravesestrskega društva ter naznanil, da misli kranjska podružnica na Stolu zgraditi novo koč, kar se je z veseljem vzelo na znanje. G. nadučitelj Korosček je nasvetoval, da naj se na kolodvorih ob novi železnici napravijo orijentacijske table, kar bo odbor uvaževal. G. Piber je želel, da bi se podružnica zlasti ozirala na Bohinj, ki bo po zgradbi železnice sigurno privabil mnogo tujcev. Naj bi se zgradila koč na Rogatinu, na Črni prsti pa razširila, kar se bo izkušalo storiti. Pri nadomestni volitvi so bili izvoljeni za odbornike gg. Dornič, Huth in Pohlin. Stavilo se je še več na povzdigo turisticke v naših krajih mrežnih nasvetov. Osrednje društvo iz Ljubljane je bilo zastopano posvojem podpredsedniku gosp. dr. Tomišku in treh drugih članih.

— Novo trgovino z mešanim blagom v Radovljici je otvoril v Mulejevi hiši g. Fran Štiglic, doslej poslovođa v trgovini Fr. Homana.

— Nov cerkveni stolp bodo zidali v Radovljici, za kar je darovala gospa Hočvarjeva v Krškem, tukajšnja rojakinja, večjo svoto.

Novice iz selške doline.

— Veseli velikonočni čas je tu. Post je potekel. Ljudje so se spokorili in živeli bodo zopet veselo.

— Snežilo je zadnji ponedeljek skoro po vseh hribih. Kljub temu imajo v hribih več zelenja, kakor po ravnem.

— Hude pridige so bile proti liberalnemu časopisju v Selcih. Povsod drugod so duhovniki mirovali v postu, le selska duhovščina ne more še ta čas prenehati s svojim hujskanjem.

— Največji greh je brati «Narod» in «Gorenjca». To pač verjamejo le tisti katoliški revčeki, ki mislijo, da je vse res, kar pride iz ust duhovščine.

— Slabo vero ima, kdor je tako slab katoličan, da bi izgubil vero, če bere časopise.

— Dvojne vrste klerikalni ljudje so. Eni verjamejo, da je greh brati, drugi pa ne verjamejo. Frtičar, Prevc, Čočov France in še mnogo drugih klerikalcev ne verjame, da bi bilo greh. Tercijalke in večne device pa verjamejo in se pred časopisih kar križajo. Med te tercijalke spadajo tudi nekateri moški, ki slišijo «planke zvižgati».

— Klerikalni otroci kradejo. G. Berniku, ki prodaja «Narod» in «Gorenjca», so že dvakrat ukradli tablo z napisom. To so lepi sadovi postnih pridig. Duhovščini čestitamo!

— Na Česnjici je popustil trgovec Pleteršek konzumsko trgovino in gostilno. Mogel ni shajati, ker je moral dajati «Gospodarski zvezi» letno 1200 K. Sedaj bomo videli, kako se bode crknjena mrha «Česnjiški konzum» zopet oživila, malo pobrcala, potem pa pride nekega dne zopet konjedrec in jo bode na večno pokopal zraven bukoviške in železniške «konzule».

— Zgovorni in srboriti «voča Prevc» tudi ne upajo nič, da bi konzula šla naprej. Treba bode le požreti grenko in napovedati konkurz.

— V Železnikih se se ni odločilo, ali bode Renove pobasal konzumsko ostalino, ali pride drugim v roke. Časi so minuli, ko se je cedilo mleko in med po konsumu. Sedaj pa se izlija le jeza in neti sovraštvo. To je nasledek katoliške naprave. Zakaj ne pride dr. Krek pomagat in rešit konsumarje iz težav.

— Občinski tajnik Frtičar-Vrhunec je bil pred 14 dnevi pri c. kr. sodnji v Škofji Loki kaznovan na 25 K globe ali dva dni zapor, ker je žalil poštene ljudi. To je lepi naš občinski tajnik, ki dela samo sovraštvo in obrekuje ljudi. Sedaj je ta značajni mož «katoličan», včasih pa je bil največji brezverec v Selcih. Katoličanstvo mu nese, zato je tako dober in prepričan katoličan.

— V državnem zboru bodo sedaj vendar sklenili, da bode plača povišana ugovemu župniku Rožniku in drugim duhovnim revežem. To je plačilo duhovščini, ker je pri volitvah tako pehala za te «katoliške» poslance, ki so obljubili, da se bodo polegali za zboljšanje duhovskih plač.

— Loski Šinkovec je pridigoval v Selcih o časopisih. Rekel je tudi med drugim: «Na hišo, kjer imajo «Narod», naj obesijo mrtvaško glavo, da se bodo ljudi izogibali take hiše.» Kaj pa se naj obesi Šinkovcu? Najboljše bi bilo, če bi se mu obesil venec sildkrotinih glav, katerih je letošnji post spravil 60 v svoj debeli trebuh.

Novice iz Poljsanske doline.

— Sreče nima naša klerikalna ali katoliška organizacija. Posojilnica, zadnji ostalek v Poljanah, je po večletni pravdi proti Francu Grošlju pravdo izvršila s tem, da je odstopila od tožbe. Drugega tudi pričakovali nismo. Da bi se ne razkrile kake umazanosti, ki bi najbrže njim samim ne bile ljube, tedaj so kapitulirali. Zadovoljili bi se bili radi z malo izjavo, a tudi te niso dosegli. Je vrag, niso vsi ljudje Kovskarji, ki se slepo in nevede kaj podkrižajo. Pravda je tedaj končana. Zdaj pa nastane vprašanje s troški, ki jih ima posojilnica? Ti znašajo prej več ko 4000 K, potem vsa pota, vzemimo samo našega prijatelja Urbana Pintarja. Ta pač ni potoval na svoje troske, če ne vsaki drugi dan, pa vsaj vsak teden enkrat v Ljubljano, kar tudi nekaj znese, kajti če bi računil samo čas, ki ga je zamudil doma, bi ga že moralo spraviti na boben. Pa Urban s ponosom pripoveduje, koliko ima premoženja v denarju, tedaj si je moral vse to mastno zaračunati. Radovedni smo, kako in kam bodo vse spravili v skladje z računi. No, pa v tem so že mojstri v Ljubljani, to je ta mala skrb, ljudje, ki imajo še kaj denarja naloženega, se tako nič ne spoznajo. Pa to je njih stvar. Šlo se je v tej pravdi za svoto okrog 5000 K, ki je svoječasno izginila potom falsifikacije knjig ali kali. To tedaj še vedno ni rešeno in smrdi po uetnem. Če se ljudje ogiblujemo takih zavodov, tedaj se temu ni čuditi. Vsi škofovi blagoslovi tedaj nič ne pomagajo. Tu pri nas se to vidi. V kakšne troske, prepire in jezo so zašli ljudje vsled zaslepljenosti, ker blagoslovljenim ljudem vse verjamejo in jih imajo za boga. Tu imamo lep izgled zmotljivosti in da tem v posvetnih stvareh nikar ne verjemite in naj bo tudi sam škof. Zdaj se preganja «Narod» po prižnicah in izpovednicah, ti že vedo zakaj, in še se dobe ljudje, ki temu verjamejo, a ko bi se bili večno držali «Narodovih» in «Gorenjčevih» nauk, bi ne bili zašli tako daleč. Upamo, da ne bomo imeli tako kuału zopet priliko govoriti o posojilnici, kvečjemu, če se kaj posebnega ne pripeti, ko oznanimo svetu nje smrt in pogreb.

— Zadnji teden je bilo za naše tercijalke in Marijino družbo. Na Trati je bil misijon in brž po polnoči so se ti strahovi pomikali proti Trati, da dobe vsaj malo odpustkov. Ker smo pa že pri Marijini družbi, tedaj se pomudimo malo dlje časa pri tem škofovem stebru stanovitnosti, udanosti in čistosti. Aj vraga! Neka članica je sledila svojim srčnim bolim, da se vidijo nasledki, oziroma so že žive priče. Mi dekletu ne očitamo ničesar, le potrditi hočemo, da ni res, da je ta družba jamstvo, da bi človek ne mogel pasti. Varstvo za to je le človeška zavest, kaj in zakaj je človek na svetu. Sicer je pa svet bil tak in bo večalimanj ostal in naj bo še toliko Marijinih družb. Vsi smo grešniki in naj bomo člani še toliko družb in tudi Marijinih. Zamolcati ne smemo vrisča, ki ga je povzročil ta dogodek v stabu Marijinih hčera in Kristusovih nevest. Sklenilo se je na javnem prostoru jo kaznovati s tem, da jo izbrisajo iz vseh knjig. Reva naj bo potolažena.

— Uradna izprememba se je izvršila pri nas zadnji čas. Na ključarsko mesto je sedel in sprejel cerkvene ključce Veharjev Nace. To ni malenkost. Mož je eden najzvestejših članov tretjerednikov. V cerkvi vsikdar

stoji na javnem prostoru, da ljudje občudujejo njegovo gorečnost, pripogne koleno, ko stopi v cerkev in naj bodo tla še tako umazana, vsikdar tako globoko, da se jih dotakne. Za obstanka konsuma je bil vnet liberalce, a zdaj je zaveden, odkrit katoličan, saj ga ljudje in pred vsem sosedje imajo za velikega hinavca in to tudi bo. Pa kaj se hoče, ključar je pa le.

— Menda sad misijona na Trati. Od nedelje na ponedeljek ponoči je nekdo porezal gosp. dr. Tavčarju na Visokem ob poti vsa pred letom zasajena drevesca. Čuditi se temu ni, saj skoro ni bilo pridige, v kateri se ne bi ščuvalo proti slabim listom, to je «Narodu» in «Gorenjcu». Lep sad, še obilnejši blagoslov, to se tukaj vidi.

— Nazadnje se vsem vesele praznike in obilo piruhov, posebno pa še bralcem «Gorenjca», ki so stanovitne volje.

Tratarske novice.

— Malokdaj prinese «Gorenjec», še manj pa kak drugi list od nas novic. Tudi danes je novičar v stiski, ginjen od naukov sv. misijona, ki smo ga praznovali pretekli teden. Popisati ni mogoče te ginljivosti, ki jo je zapustil na nekaterih. Takih pridigarjev pa še nismo imeli, zdihujejo še zdaj nekatere tercijalke. Pa naj imajo veselje.

— Poglejmo stvar z resne strani! Zdaj, ko imajo ljudje največ dela in napravljati take spase, to se ne pravi skrbeti za ljudstvo. Pa kaj tem ljudem ljudstvo mar. Bisaga, to jim je bog in za to se gre.

— Ped vsem moramo svetu povedati, da eden izmed misijonarjev ne zna niti naše govorice. Razume se, da je bilo dan na dan gromenje in treskanje proti slabim časopisom. Premetavali so po prižnici neki papir kot pooblastilo od škofa, da je njih prvi in zadnji poklic in naj velja kar hoče, da zatro to kugo. Posebno so se odlikovali v izpovednici, tu so kazali svojo moč. Beres «Narod»? Berem! Se odpoveš in obljubiš? Ne! Tedaj lop in vlekel je ta suho. Tjainsem so se pa vršili tudi smešni prizori, kajti ti so večinoma vztrajali, da «Naroda» ali «Gorenjca» ne opuste. Tedaj se je pričela glihenga in oče izpovednik, ko so videli, da nič ne opravi, so se lepo udali in opravičili, da morajo to delati na škofov ukaz. Tjainsem so se pa slišale v pridigah prave nespodobnosti, posebno o nečistosti in zakonski zvestobi. In tenespodobnosti, drugače jih ne moremo imenovali, so poslušali mladi, neizkušni ljudje. To je pohujšanje in čudimo se, da oblasti kaj takega trpe, ali nimajo ali nočejo imeti moči.

— Nekaj dobrega pri vseh slabostih ima misijon. Jeze ni v naši fari nobene. Odpustili smo si drug drugemu vsako zamero in vsako škodo, ki jo je kdo drugemu kdaj napravil. Kaj ginljiva je bila sprava med Barbarcem in Jernejcem. Oba moža strogo katoliška, sorodnika duhovnikov, a huda si nasprotnika. Danes nista več. Pero ni v stanu popisati tega dogodka. Pobožne in opravljive ženske so klečale, patri razprostrli roke in v iznešenih besedah stavliali v izgled pričujočim, v solze zamaknjenim samega ganutja, kako je treba odpustiti sovražniku. S pritrkavanjem v zvoniku se je oznanil po vsej dotini ta, smemo reči, pravi čudež in najljepši zgled pomirnosti. In oba, prej taka sovražnika sta najboljša pri-

jatelja. Oh, kaka sreča! Vzemite si izgled tukaj!

— Med misijonom so devali tudi konsum v poslednje olje na Dobravi. Iz Loke so morali priti, da se je mazilje moglo izvršiti. In to so morali pošteno in brž plačati brez odlašanja, drugače bi bili odpeljali blago. Pravijo, da je vsak dan pričakovati zdihljeja. In potem joj in joj! Placilo za plačilo, da ne omenimo družega. Mar bi škof tukaj urejeval ter skesano priznal svojo zmoto, da je večalimanj po njegovi krivdi zagazilo naše nevedno ljudstvo v to nesrečo. Seve tega ne bo storil.

— Povemo mu pa tudi mi, da tega, kar hoče doseči ter nam zabraniti branje «Naroda» in «Gorenjca», ne bo dosegel in naj bo tudi vsak mosec kje kak misijon. Da se žnjim izrazimo, mu povemo na vsa usta: Mi pa ostanemo kakor smo b'li in nadaljujemo delo.

— H koncu še moramo omeniti, da je menda vse stroške za te nepotrebne zabave prevzela neka bogata terciarka tu doma. Ker pa čutijo denar, in le za to se gre, spravili so jo v Ljubljano, da bi bili v slučaju kake nevarnosti le na varnem s hranilničnimi knjižicami. Pravijo, da jo škof dobro pozna in jo gre tudi večkrat nbiskat. Pa o tem morda drugič.

Loške novice.

— Sodnega svetnika Frančiška Mikuša ni več med živimi. Ta glas je hipoma zaslovil po mestu. Pokojnik je tako nenadoma preminul, da je osupnilo vsakogar. V nedeljo popoldne je bil še vesel v družbi, a nakrat je oslabil tako zelo, da so ga morali peljati domov. Stanje se mu je nekoliko zboljšalo, tako da je šel rekel v pondeljek zjutraj, da gre popoldne v pisarno — žalibog je bilo to zboljšanje samo navidezno, kajti že ob 2. uri popoldne istega dne je izdihnil svojo dušo — spravljen z Bogom in z ljudmi. V sredo, 19. t. m. se je v šil njegov pogreb, ki je bil naravnost veličasten. Narodna čitalnica z zastavo, gasilno društvo, nosilci vencev so stopali pred krsto, za njo se je pa razvila velikanska množica domačega in tujega občinstva. Uradniki sodnije, davkarije, učiteljstvo — skratka: vsi slojso bili polnoštevilno zastopani. Samoobsebi je umevno, da se je udeležilo pogreba tudi izvanredno veliko število zunanjih prijateljev in znancev pokojnikovih; med drugimi smo zapazili predsednika deželne sodnije gospoda Alberta Levičnika, deželnega poslanca g. Cirila Pirca, g. Vrhovnika, mestnega župnika iz Ljubljane, g. Brceta, župnika iz Sore, i. t. d. — Rajnik je bil sicer v svoji službi strog in natančen, sicer pa blaga duša. Počivaj v miru!

— Mestna klavnica je v popolnem delu. Izvršen je že izkop za temelj; stavbinska družba prične takoj po Veliki noči z gradbo. Temeljni izkop kaže, da bo klavnično poslopje 51·90 m dolgo in 15·80 m široko, torej znaša površina 1020 m². O podrobnih izpeljavi gradbe bomo poročali svoječasno, lahko pa rečemo že danes, da je občinskemu odboru, osobito še pa trudu g. župana Nika Lenčeka, čestitati, da je občina prišla v posest gradbenega terena, ki je edini v okolici škofjeloškega mesta smatrati pripravnim za omenjeno zgradbo. V prihodnji jeseni se izroči klavnica svojemu namenu.

— Letošnja občinska dela. Letošnjo sezono o popravah in regulacijah tukajšnjih javnih trgov in ulic je otvorilo mestno županstvo z napravo drevoreda ob novograjeni cesti na Studencu. Zasluga, da se je postavil nov drevored ob tej izborno zgrajeni cesti, gre v prvi vrsti mestnemu ekonomu g. Ivanu Maliju. — Občina je z zgrablo te nove ceste čez Studenec na Suho otvorila kaj pripravo zvezo z mestom, bodisi za vozni promet, kakor tudi za prijetno šetališče mestnega prebivalstva. (Pozneje se postavijo ob cesti klopi.) Sploh opazamo, da se v novejšem času za olepsavo in regulacijo posameznih ulic in cest, bodisi v mestu samem ali v najbližji okolici, vsaj nekaj stori, kar smo prejšnja leta stalno pogrešali — saj nam je dobro znano, da so romali do malega vsi sklepi občinskega odbora — v koš. Sedanji občinski upravi v tem oziru vsa čast, osobito pa je čestitati gospodu županu, da ima na svoji desni nad vse delavnega in razumnega ekonoma. — Občina bo zgradila v najkrajšem času v Spodnjem Karlovcu nov kanal, kateri je zares jako potreben, ker se je iztekala kanalna tekočina na posestvi I. Karlina in M. Pipana, ter se bo s to napravo prišlo v okom opravičenim pritožbam imenovanih posestnikov.

— Slovensko bralno društvo namerava takoj po Veliki noči uprizoriti igro «Brat Martin». Kdor pozna imenovano igro, ve, da je treba za njeno uprizoritev izvežbanih moči. V igri bodo nastopili priznani dobri igralci, užitek bo popoln.

— Nova pivovarna. Gospod Josip Šmid, sin g. Luka Šmida z Gasteja pri Kranju, renovira že pred leti obstoječo znano pivovarno Deisingerjevo. Ogledali smo si že skoro dovršeno instalacijo v pivovarni in v kletih — in reči moramo, da je ista izpeljana po naj-novejših strokovno-dovršeni delih. Gospod Josip Šmid se je v svoji stroki izobraževal v svetovnoznanih zavodih za pivovarstvo, tako n. pr. v Monakovem, Pilznu, Dortmundu i. t. d. Tekom meseca maja se otvori pivovarna. Želeč podjetnemu g. Šmidu mnogo uspeha, kličemo: Svoji k svojim!

Jeseniške novice.

— Občinski odbor je imel v nedeljo, 16. t. m. svojo redno občinsko sejo. Od 24 občinskih odbornikov jih je došlo k seji 16. Seja je bila torej sklepčna. Na dnevnem redu so bile sledeče točke:

1.) Predložitev občinskih računov za leto 1904. Župan naznani občinskemu odboru o dohodkih in troških posameznih podobčin in skupne občine Jesenice, kakor tudi ubožnega zaklada. Nato se voli odsek, ki naj pregleda vse račune. V tem odseku so gg: Anton Trevn, Josip Markež, Emil Guštin, Karol Višnar, Josip Wilfan, Andrej Noč, Franc Razinger in Jakob Žerjav.

2.) Zaradi podelitve tiskarniške koncesije g. Iv. Pr. Lampreta, tiskarnarja v Kranju ter „Katoliškega tiskovnega društva“ v Ljubljani (zastopane po g. dr. Ivanu Šušteršiču, odvetniku v Ljubljani). Po datjem razgovoru se sklene sledeče: Občinski odbor na Jesenicah smatra kot potrebno za sedaj, še bolj pa za bližnjo bodočnost, da se ustanovi tiskarna na Jesenicah. Ker pa prosi za tako naš gorenjski rojak, g. Iv. Pr. Lam-

pret iz Kranja, ki je že več let v trajni zvezi z domalega večino odjemalcev v radovljiškem okraju, osobito pa na Jesenicah, se izreče odbor trga Jesenice soglasno, da se podeli ta koncesija g. Iv. Pr. Lampretu, tiskarnarju v Kranju. Temu nasproti se pa občinski odbor soglasno izreče proti podelitvi take koncesije „Katoliškemu tiskovnemu društvu“ v Ljubljani, to pa zato, ker ima to društvo že itak tri take koncesije in je na Jesenicah kakor tudi domalega v celem radovljiškem okraju nepoznano, in ker bi se v tem, če bi se koncesija podelila temu tujemu društvu, v gmotnem oziru ugonobilo domačega tiskarnarja g. Lampreta v Kranju, ki je obenem rodbinski oče ter ima skrbeti za več nepreskrbljenih otrok.

3.) Zaradi podelitve, oziroma prenosa gostilniške koncesije Martina Putschögelna na Savi na ime njegovega naslednika Petra Rozmana na Savi št. 128, se z 9 proti 6 glasovi sklene, da naj se dovoli prenos te koncesije na ime prosilca Petra Rozmana, in sicer z omejitvijo na § 16 črke a), b), c) in f) obrt. reda.

4.) Zaradi prošnje g. Frana Valjavca na Jesenicah za podelitev koncesije za kavarno na Jesenicah št. 110 se enoglasno sklene, da naj se mu podeli zaprosena koncesija, vendar le z omejitvijo na črki f) in g) § 16 obrtnega reda, nadalje prošnja za podelitev dovoljenja za točenje vina in piva, črka c) § 16 obrtnega reda, se pa z 13 proti 2 glasovom odkloni.

5.) Glede poprave cerkvenih stopnic se sklene, naj se napravijo spodnje stopnice, vodeče v cerkev na Jesenicah, nove iz cementa, zgornje naj se pa popravijo. Cementa za nove stopnice naj preskrbi občina, delo pa odda potom javne licitacije.

6.) Zaradi regulacije stavbišč na Jesenicah in Savi se za enkrat ne ukrene ničesar, ker pridejo itak od c. kr. deželne vlade tehnični izvedenci in se bo potem ta zadeva uredila.

7.) Magdaleni Rekel na Jesenicah se dovoli 10 K mesečne podpore.

8.) Zaradi potoka Ribjeka se sklene, naj se najame tehnični izvedenec, ki bo v tehničnem pogledu preiskal celo zadevo, izpopolnil pa tozadevne načrte.

9.) Glede uredbe užitninskih in gospodarskih pravic na parcelah št. 399/12, 400/1 in 404/12 katastralne občine Hrušica in 444/1 izjavi občinski odbor, da so te parcele skupna last upravičenih posestnikov ter naj se sestavi natančni imenik teh.

10.) Protest prostovoljnega gasilnega društva na Jesenicah glede odvzetja vode se vzame na znanje ter priklupi tozadevnim spisom.

11.) Splošni nasveti: a) Odbornik gosp. Matija Kobentar predlaga, naj se prizna Simonu Rabiču s Hrušice kaka podpora. Občinski odbor je pa mnenja, da naj zanj skrbi njegov sin Lovrenc, kar se mu naj naroči. — b) Na predlog odbornika gosp. Krašovica se sklene napraviti prošnja na pristojno mesto, da se bodo avize in drugo dobivale v skladiščni pisarni novega kolo-dvora. — c) Na predlog odbornika gosp. Schreya se sklene napraviti vloga na gradbeno ravnateljsvo c. kr. državnih železnic na Dunaju radi nove, k skladišču vodeče ceste, ker je prestrma in nima zidanih kanalov.

Konečno izraža občinski odbor svoje ogorčenje nad škandaloznim vedenjem glasila „Slovenec“ ob priliki zadnjih dogodkov, osobito tudi one tiskovine g. župnika Zabukovca: „Svojim župljanom!“ Z vso odločnostjo protestira proti sumničnemu odbornikov v očeh ljudstva od strani domače duhovščine glede — nesramne hiše.

— Pred okrajnim sodiščem v Ljubljani je bil dne 19. t. m. obsojen tukajšnji župnik Zabukovec na 10 kron denarne globe, odnosno v slučaju neizterljivosti na en dan zavora in to radi tega, ker je dne 1. aprila dal razdeliti na Jesenicah okoli 600 iztisov onega zloglasnega „pastirskega lista“ glede častnih občanov in liberalcev, ne da bi to prej naznanil na pristojnem mestu. Zanimivo je vsekako to, kako se je župnik Zabukovec zagovarjal. On je zastopal stališče, da sme kot župnik razdeliti take tiskovine med svoje farane brez daljnjih odredb. Seveda ga je gosp. sodnik poučil, da naši zakoni ne poznajo izjem in da se jim mora tudi župnik Zabukovec pokoriti. Upamo, da bo župnik Zabukovec odslej naprej bolj oprezen in da se ne bo izkušal posluževati več takih sredstev, ki so vzbujali med ljudstvom samo smeh, njegov žep pa olajšali poleg drugih izdatkov še za 10 kron.

— Izvestni ljudje hočejo na Jesenicah imponirati s tem, da prav pridno agitirajo in zabavljajo proti naprednim listom. O priliki bomo take „možakarje“ pošteno okrcali, da se jih bodo pošteti Slovenci izogibali. Gre se za to, da častno zmagamo in zato ne poznamo nobene obzirnosti.

— Razne izjave in poslanice so začele pošiljati neke klerikalno-nemške osebe s Save, kakor smo videli v sobotnem „Slovencu“. V občini so prave ničle in nihče jih ne uposteva, zato silijo na ta način v javnost. Ne pride nam na um, da bi pisali o njih ali jim celo odgovarjali, ker imamo za nje le pomilovalen posmeh. Čemu silijo taka politična revšeta v — ospredje!?

— Peter Rozman je tista pametna oseba, ki hoče na vsak način napraviti nepremostljiv prepad med Jesenicami in Savo. Ne vemo sicer, kake namene zasleduje to človeče s svojo Slovenstvu gotovo skrajno škodljivo politiko, toliko pa je vendar gotovo, da so te nakane precej — nečedne. Savčani, bodite oprezní in ne poslušajte takih političnih kričev, ki delajo vse le za — lastni žep!

— Brčati je pa začel Peter še bolj okoli sebe. Sedaj hoče spraviti v dotiko s seboj ljudi, kateri nanj niti mislili niso, katerim je bil on ravno toliko mar kot lanski sneg. Poredneži pravijo, da fantazira. Mi pa pravimo: Je že križ, če je to že v hiš?

— Iznajdljiv pa je trebušasti Peter, to se mu mora že pustiti. Kot strastnemu privržencu daje mu „Slovenec“ gotovo zastojni prostor za njegovo veleznimivo reklamo. Peter pa, brihtna glava, si na ta način prihrani stroške za inserate, zraven se pa smeji v pest. S tem je zopet enkrat pokazal, da se na kšeft prav dobro zastopi in da ne dela propagando samo za švabske turnarje, marveč tudi za svoj žep.

— Z vsemi dovoljenimi sredstvi bodem še nadalje deloval, da rešimo pred pogubo savsko stranko, tako pravite gosp. Pongrac, ali ne? Ali pa veste tudi, kaj ste s tem povedali? Da vam odslej naprej ne more nihče več verjeti, ako pravite, da ste Slovenec. Potegnili ste pa s seboj tudi vse svoje pristaše s Petrom in Zabretom ter Zabukovcem vred še bolj v Lukmanov jarem. Torej le urno na delo, da rešite Švabe s svojim „pravičnim delom“!

— Mnogo smeha in zabave vzbuja po Jesenicah dejstvo, da se zaletavajo naši možakarji v „Slovenca“ in sumničijo gospode, kateri niso z raznimioticami v nikaki zvezi. In to je faktum, da niti v enem slučaju niso pravega „pogrunтали“, to bi jim marsikdo lahko z mirno vestjo potrdil.

— Vedno bolj se nam gabi „Slovenec“, ker vsako soboto pade za korak nižje v klerikalno-nemško zvezo. Pri tem se pa hoče delati še nedolžnega. Za farbarijo še ni dobil koncesije, to smo mu že enkrat povedali. Tako se lahko farbajo naši dopisovalci Jeseniških novic v „Slovenca“ med seboj, če se hočejo, ni pa jim treba misliti, da bo šlo ljudstvo na njih li-mance. Tudi svoje pijance v Pihlarjevi kleti v Kurjivasi pri Ljubljani, s katerimi se — vsaj njih notice to kažejo — dobro poznajo, lahko še potegnajo, če se jim poljubi, nam naj pa tega nikar ne natvezajo.

— V svojem samoljublju ti mo-žiceljni ne priznavajo nikomur zaslug, kaj sele jeseniškim častnim občanom. Ti dopisovalci dozdevajo se nam prav taki, kakor oni Ribničani, ki je rekel: „Mi smo, mi, k' lonce peljamo.“

— Kako bi tudi priznavali ti dopisniki kaj slovenskim narodnjakom, ko so že vkljeni v jarem Lukmanovega hlapčevstva tako močno, da se ga ne morejo več otresti. Trobiti morajo torej žujim v isti rog in kimati Lukmanu po njegovem povelju. Živio, hlapčevstvo!

— Slovenska štirirazrednica na Savi. V četrtek, dne 20. t. m. je sklepal deželni šolski svet o slovenski štirirazrednici na Savi. Ker je dobila prva razsodba o tej šoli s tem pravomočnost, da v pravem času svoječasno niti občina niti krajni šolski svet nista ugovarjala, je moral deželni šolski svet ostati pri prvem sklepu. Občina ima seveda proti temu pritožbo na učno ministristvo.

— Kako farbajo Rozman pa farji Savčane. Pravijo, da se Jeseničani bojujejo le zoper Savčane, dočim je resnica le to, da se bojujejo Jeseničani za Savčane, da ne potonejo v vrtincu, katerega meša Lukman in njegova garda. Želimo le to, da bi Savčani to vendar enkrat izprevideli in tem brezvestnim hujskačem pokazali vrata. Kajti našim farjem ni niti za dušni blagor, niti za narodnost, nego le za posvetno gospodstvo in lastno bisago. Rozman je pa na tisti strani, kjer ima več dobička.

— Radi tatvine je bila obsojena 20. t. m. pri okrajnem sodišču v Kranjski gori Amalija Koritnik z Jesenic na 24 ur zavora z enim postom in v povrnitev sodnih stroškov.

Kamniške občinske volitve.

Is Kamnika.

Naše občinske volitve se vlečejo že od novembra t. l. sem, potem se ne sme zameriti, ako se je končno poročilo o tej volitvi tudi nekoliko zavleklo. Pač nismo tako hitri, kakor klerikalni kamniški dopisnik, kateri je že v „Slovenca“ „vestno“ poročal o izidu volitve našega občinskega predstojništva, ki se je isti dan stoprav ob 4. uri popoldne pričela. Dopisnik je očividno že poprej, ko je kot občinski odbornik šel k navedeni volitvi, o isti sestavil to poročilo, v katerem je dal duška svoji nemali jezici, da ne bo dlo vse po njegovi trmi. Pri tem se je pokazalo, da se dopisniku niti sanjalo ni, koga je določila narodno-napredna stranka za županski stol, sicer bi se v svojem poročilu, v tem izrodku od strasti bolne fantazije, ne bil po nepotrebnem zaletaval v čislana našega someščana g. Josipa Potokarja, nadavkarja v pok, kateremu očita nedo-slednost in nezmožnost v eni sapi. Kaka neresnica in nepremišljenost tičita v teh besedah! Vse časti vreden je mož, ki po 40 letni vzgledni državni službi uporablja svoj prosti čas za obče-koristno delo, dočim zlorablja klerikalni dopisnik svojih 24 ur, katere ima pri svoji aktivni službi na dan proste, za hudo-bne spletkarje in ničvrne spise. G. Potokar si je pridobil kot davčni uradnik mnogo znanja in izkušenj v računovodstvu, katero igra pri korporacijskem in občinskem gos-podarstvu, največ pa še pri naši mestni hranilnici eno prvih vlog G. Potokar je torej tu povsod na prvem mestu, dočim bi bil prav nepotreben na mestu cerkvenega ključarja, kajti ta ne potrebuje nikakega znanja o računstvu, pač pa mnogo slepega zaupanja. Mi nečemo biti zlobni in razpravljati o zmōžnostih različnih klerikalnih korifej, ker se nam gre le za stvar in ne za osebo in ker smo prepričani, da se bode marsikateremu, ki je sedaj še ves zamaknjen v črno suknjo in ne vidi luči prosvete, odprle oči in da bode potem dosledno zapustil stranko, v kateri vlada terorizem in domisljavnost človeka, ki je pri svojem prihodu v Kamnik dano besedo o ohranitvi miru nedosledno snedel.

Volitev občinskega starešinstva se je popolnoma gladko izvršila, ob popolni slogi narodno-naprednih odbornikov, katerim se je pridružil še virilist g. Josip Rode. Pri enaki slogi bi bila naša stranka v drugem razredu prodrla že v novembru. Pojavilo se je pa tedaj neko nesporazumljenje med našinci, o katerem se pa nadejamo, da bo izginilo in mora izginiti za vsekdar. Komur je naša stranka in mir ter procvit Kamnika mar, vsak mora delati na to. Uspeh pa je mogoč pri stvarnem razmotrivanju in reševanju zadevnih spornih vprašanj.

Izid volitve občinskega predstojništva je ta, da so bili izvoljeni gg.: dr. Alojzij Kraut, Ivan Adamič, Martin Novak in Josip Potokar, prvi za župana, ostali za občinske svetovalce, vsi z vsemi glasovi narodno-naprednih odbornikov in virilista, dočim so se odborniki nasprotne stranke vzdržali glasovanja.

Zvečer, na dan volitve, se je šela v gostilni g. Ivana Terpinca narodna družba, kateri se je za ta večer pridružilo iz lastnega nagiba brez vabila mnogo drugih naših somišljenikov. Spregovorilo se je mnogo primernih napitnic. Največ odobravanja je našla

tista, ki je veljala odstopivšemu županu gosp. Josipu Močniku. Ta nove izvolitve ni hotel sprejeti, večinoma ne radi dejstva, da mu je županov posel zamrzl vsled vednih neopravičenih zbadanj klerikalne stranke. V dolgem času svojega županovanja v Kamniku, si je on pridobil nevenljivih zaslug; zlasti lepi bistrski most in podaljšani vodovod, ki nam sedaj iz bistrega studenca, ki vre iz same skale, dovaja izborne pitne vode za pet Kamnikov, bodeta pričala o njegovi delavnosti stoletja in čeprav ne stoletja, gotovo pa desetkrat dalje, nego je stal že razpali spomenik, v katerega si je dal klerikalni prednik na županovem stolu vklesati z zlatimi črkami svoje ime — ime zaslužnega župana. S tem končamo. Upamo, da se nam vrnejo sedaj zopet mirnejši časi, časi složnega dela vseh, ki žele napredka našemu mestu. In dela je na izobilje.

Novice iz Kranja.

— Vojaški nabor v Kranju se je vršil dne 17., 18. in 19. t. m. Prvi dan je bilo stavlencev 119, potrjenih 34; drugi dan stavlencev 192, potrjenih 42, tujih stavlencev 15, od teh potrjenih 5; tretji dan 53 stavlencev, potrjenih 11.

— Pri današnji procesiji nastopi tukajšnja meščanska godba v novih uniformah.

— Narodna čitalnica v Kranju priredi na belo soboto, 29. t. m. veselico s plesom in igro. Uprizori se nova, izvirna enodejanka »Brat Sokol«, spisal Fran Milčinski. Godbo oskrbuje tukajšnja meščanska godba na lok. Začetek točno ob poldeveti uri zvečer. Vstopnina za člane narodne čitalnice prosta — nečlani plačajo 1 krono za osebo. K obilni udeležbi vabi častite člane in prijatelje narodne čitalnice najljubše odbor.

— III. glasbena vaja gojencev gosp. Frana Wogrollija se vrši v torek, dne 25. aprila v »Sokolovi« dvorani. — Spored: 1.) Meditacija, G. Orlando (zbior); 2. a) Silberbächlein, glasbeni komad, F. Spindler op. 254, b) Serenada, A. Jensen op. 32 (gdč. Hani Sajovic); 3. a) Kavatina, I. Raff op. 85, b) Wiegenslied, A. Oelschlegel op. 61 (gdč. Ana in Ivanka Omersa); 4.) Blütenregen, glasbeni komad, Fr. Spindler op. 202 (Bogdan Šavnik); 5.) In der Spinnstube, fantazija, I. Hubay op. 44 (Stanko Sajovic); 6. a) An Elise, list v album, L. pl. Beethoven, b) Polonaise, Fr. Spindler op. 93 (Juri Štempihar); 7.) III. koncert za gosli, Fr. Seitz op. 12 (gdč. Ana in Ivanka Omersa); 8. Serenada, Sinding op. 56 (Stanko Sajovic, Juri Štempihar, Bogdan Šavnik); 9. Fantazija iz »Prophet«, Mayerbeer (gdč. Hani Sajovic); 10. VI. koncert za gosli, Rode (Stanko Sajovic); 11. La Campanella, impromptu, Egg-hard (Bogdan Šavnik); 12. Simfonija, B. Tours: I. stavek (Allegretto risoluto) II. stavek (Andantino commodo), III. stavek: Rondo-Finale (Allegretto con moto) (zbior). — Začetek ob 8. uri, konec ob pol 11. uri. K tej glasbeni vaji ima pristop vsakdo, kdor ima smisel za negovanje in gojitev dobre godbe in je povabljen ali vpeljan po gojencih ali njih stariših.

— Predavanje »Akademije« v Kranju. Pretečeno nedeljo se je vršilo drugo predavanje »Akademije« v Kranju pod pokroviteljstvom tukajšnjega slovenskega bralnega društva. Kakor prvič, tako se je tudi to predavanje izvršilo v splošno zadovoljnost občinstva. Ces. svetnik g. prof. Franke je predaval o plastiki (s podobami). Pri tej priliki je »Akademija« prvič nastopila z novim potovalnim skioptikonom, ki se je v vsakem oziru imenitno obnesel; aparat projicira krasne slike. Udeležba je bila še večja kakor prvič in videli smo tudi mnogo kranjskih dam, kar znači, da se občinstvo zelo zanima za ta predavanja. S tem pa se konča tekoča sezona ter se predavanja nadaljujejo zopet jeseni. — Društvu »Akademiji« pa izreka odbor slovenskega bralnega društva na tem mestu najiskrenejšo zahvalo za dvakratno predavanje.

— Prehod na tukajšnjem kolodvoru čez cesto bo ravnokar dovršen. Na desni strani ob kolodvorskem poslopju so napravili iz cementa jako umesten trotoar, ki služi za pešce. Prehod čez cesto je nekoliko vzvišen in napravljen iz kamnja, tako, da se sedaj ne bo bati, da bo moral človek ob slabem vremenu gaziti do kolen blato. Na nasprotni strani, pri kostanjih so pa tudi prav primerno uredili nekaj trotoar, tako da se ne bo treba umikati vozovom. Ta že davno zaželeni ter jako potreben prehod in trotoar je dalo napraviti ravnateljstvo državnih železnic. Prispeval pa je zraven tudi okrajni cestni odbor kranjski z izdatno svoto.

Tedenski politični pregled.

Državni zbor se snide dne 3. maja t. l.

K položaju. Preosnova ministrstva je menda odložena do jeseni. Železniški minister Witte odstopi v kratkem, kmalu potem, ko ozdravi ministrski predsednik Gauč.

Volilna preosnova na Češkem. Vlada predloži češkemu deželnemu zboru volilno preosnovo, ki določa, da se virilni glasovi pomnože za tri; veleposestvo se razdeli v šest volilnih okrajev; trgovske zbornice bodo štele 14 poslancev in praška zbornica sama 10 poslancev; mesta in industrijski kraji dobe 60 poslancev; kmetske občine 79; splošna kurija pa bi volila 24 poslancev.

Pri dopolnilni državnozbornski volitvi iz okrajev Ljubno-Bruk na Štajerskem je bil pri ožji volitvi izvoljen socialni demokrat Ivan Resel, ki je dobil 3062 glasov. Njegov klerikalni protikandidat Schweiger je dobil 2629 glasov.

Za ureditev duhovskih plač bo potrebna ogromna svota 9 milijonov 300.000 K na leto. Vlada se je čudovito hitro odločila predložiti poslanski zbornici zakonski načrt, po katerem se zvišajo duhovnikom plače. Za kmeta nima denarja, je skopa, za ljudsko šolstvo noče prispevati, le če v germanizatorične svrhe. Za zavarovanje delavcev in privatnih uslužbencev jej ni mar, vsa resnična socialna vprašanja zavlačuje naša vlada, le če se gre za duhovnike in graščake, ima pa na razpolago vse, kar hočejo. Vlada ima lahko stališče, ker je v poslanski zbornici vse polno takih poslancev, katere je poslala na Dunaj gonja iz farovža. Takrat se je reklo, da bodo delali za kmeta, delajo pa zase in za svoje gospodarje

po farovžih. Osleparjeni kmet, čemu voliš take poslane?!

Kriza na Ogrskem. Razni listi poročajo, da bodeta ministra Hieronymi in Berzevitzy odstopila takoj po praznikih. Z druge strani se zatrjuje, da bo sedanji počitniški mir v politiki v obeh državnih polovicah, trajal še poldrugi teden.

Preganjanje nemadjarških narodnosti na Ogrskem. Te dni se je pred porotniki v Temešvaru vršila tiskovna pravda zoper rumunskega župnika Hasperja, odvetnika Petrovića in urednika Čurka. Obtoženi so bili, da so v listu »Drapelul« hujskali proti »ogrski narodnosti«. Obsojeni so bili: Hasper v 10 mesečno ječo in 400 K globe; Petrović v 6 mesečno ječo in 200 K globe ter Čurka v 8 mesečno državno ječo in 400 K globe.

Dogodki v Makedoniji. Kmalu poteče rok, ki se je dal Avstro-Ogrski in Rusiji, da napravi v Makedoniji mir in red. Reformna akcija pa je bila tako klavrna, pravzaprav ničevna, da pač ni misliti, da bi velesile podaljšale, oziroma poverile tak mandat Avstro-Ogrski in Rusiji. Pravzaprav je reformirala po programu v Münzstegu le Avstro-Ogrska, ker so bile Rusiji vsled vojne s Japonci vezane roke. Zato pa je sedaj Avstrija tudi edina odgovorna za vse neuspehe ter je javno pokazala, da nima talenta za reformiranje in pomirjevanje, ker se tega doma med svojimi narodi ne more izvršiti. V političnih krogih se zatrjuje, da je v najkrajšem času pričakovati v Makedoniji odločilne izpremembe, ki jih povzročijo dunajski in petrogradski vplivi.

Ruske finance. Iz Petrograda javljajo: Glasom doslej objavljenih izkazov državne blagajne o upravi državnih financ je bilo leta 1904 prihoda 2017 milijonov rubljev, to je 37 milijonov več nego je bilo proračunjeno, in 14 milijonov manje nego leta 1903 in 101 milijon več nego leta 1902. Redni dohodki presežajo redne stroške, ki znašajo 1910 milijonov, za 107 milijonov. V izrednih stroških je bilo nakazanih v vojne svrhe 641 milijonov, za železniška posojila železniškim društvom 162 milijonov.

Stavka železničarjev v Italiji. Dne 17. t. m. je zopet buknila stavka železničarjev v Italiji, ki se je povsodi začela naenkrat. V srednji Italiji se je isti dan vršil promet še redno. Na vlak, ki se je odpeljal iz Rima v Florenco, je bil velik naval tujcev. V Neapelju so speljali mašinski stroje v shrambe, pogasili ogenj ter pričeli stavkati. V Milanu in nekaterih drugih mestih je zavladalo veliko pomanjkanje premoga in mesa. Na postaji Toggia je prišlo do krvavega izgreда. Kakih 1000 kmetov je poizkusilo vdreti na kolodvor. Ker je vojaštvo to zabranilo, so kmetje napadli vojake s kamni in nanje ustreliili. Trije kmetje so ubiti, sedem pa je smrtno ranjenih.

Vstaja v nemški Afriki. Iz Hamburga je odšel zopet v Afriko nov transport, obstoječ iz 26 častnikov, 342 podčastnikov in vojakov ter 435 konj. To dokazuje, da so Nemci imeli v Afriki zadnji čas večje izgube, katere so pa zamolčali.

Rusko-japonska vojna.

Iz Petrograda poročajo nekemu pariskemu listu, da vlada v generalnem štabu vojne mornarice veliko razburjenje in silna napačnost. Povsod vlada prepričanje, da se že v

kratkem vname odločilna pomorska bitka v bližini otoka Formoze. Z nervozno napetostjo se pričakuje nadaljnjih poročil s pomorskega bojišča.

Car Nikolaj je dal admiralu Roždestvenskiju neomejena pooblastila, kakor poroča londonski «Times».

Ogorčeni Japonci. Po vesteh iz Tokija narašča ogorčenje japonskega časopisja proti Francoski, ker je gostoljubno sprejela rusko brodovje v svojih pristaniščih in s tem kršila svojo nevtralnost. Brodovje Roždestvenskega se je mudilo pri zalivu Kamaran, ond križarilo ter kontroliralo trgovske ladje. Vendar iz poročil ni razvidno, ali so bile ruske ladje usidrane v zalivu ali izven teritorialnega okrožja treh milj. Listi zahtevajo od vlade, da naj pošlje Franciji odločen protest, v katerem se ji naj sporoči, da tudi Japonska v bodoče ne bo več respektirala nevtralnosti francoskih pristanišč. In res Japonci niso samo vložili protesta v jako ostri noti v Parizu, temveč so zahtevali v zmislu angleško-japonske alijance podpore od angleške vlade. — Londonski listi so začeli predstavljati japonsko-francoski konflikt kot jako resen in nevaren, povdarjajoč, da se lahko zgodi, da bo morala Angleška pomagati Japonski z orožjem. Francoska vlada je zaupno povedala v parlamentu, da je Roždestvenski že v sredo zapustil anamitsko vodovje. — Japonska vlada je Združenim državam naznanila, da je Francija kršila nevtralnost, ko je dovolila Roždestvenskemu, da se je mudil v zalivu Kamaran.

Brzjoavka generala Lineviča na carja Nikolaja z dne 14. t. m. se glasi: Dne 10. t. m. je odkrila naša konjenica v dolini reke Hun sovražnika, ki je stal na južnem pobočju gore Gaošan. Ko so naši sovražno pozicijo obseli od dveh strani, je naša konjenica prisilila Japonce, zapustiti svojo pozicijo ter se umakniti proti zapadu.

Iz Petrograda poročajo: Ladje Roždestvenskega so zopet združene. Skozi Sunsko otočje so plule v treh oddelkih. To tolmačijo v ruskih pomorskih krogih kot znamenje slabosti Japoncev, ki si niso upali napasti. V tem mnenju so tembolj potrjeni, ko je pet japonskih križark plulo mimo ruskega brodovja, ne da bi ga bili napadli. Japonci so bili torej spretno prevarjeni. Pričakuje se spopada obeh brodovij koncem tega tedna, in sicer že v japonskih vodah. Ob tistem času bo združeno tretje brodovje pod admiralom Nebogatovom pri Sundskih otokih. Za slučaj, da bo brodovje Roždestvenskega poraženo v boju z Japonci, se admiral Nebogatov združi in iznova nastopi proti Japoncem. Ako pa znaga Roždestvenski, bo admiral Nebogatov z največjo silo zasledoval poražene Japonce.

Pismo nekega častnika z oklopnice «Knez Suvarov» poroča, da so admiral Roždestvenskij in vsi častniki z moštvom vred odločni, žrtvovati sebe za čast in slavo Rusije in da naj v tej odločnosti ruskih mornarjev vidijo vsi Rusi najboljšje poročstvo bodoče ruske zmage. To pismo je napravilo v Peterburgu najboljši vtis in zaupanje v uspeh ruskega brodovja.

O japonski eskadri ni nobenega glasu — pač znamenje, kako resno se pripravljajo Japonci na spopad z Rusi! Sodi se, da eskadra Roždestvenskega ne bo mogla neovirano pluti skozi Formosko cesto, ker jo Japonci stregu straziijo.

Ruska eskadra, ki je šela ob svojem odhodu iz Rusije 18.000 moč, je izgubila na poti le 8 moč.

Podmorski čolni v bodoči pomorski bitki. V bodoči pomorski bitki bodo prvič igrali vlogo podmorski čolni, kajti Roždestvenskij ima na razpolago več teh novih, še nikdar ne poizkušenih bojnih sredstev, Japonci pa jih pošljejo v boj pet. S stališča mornariške tehnike je torej opravičeno zanimanje za bližajočo se pomorsko bitko.

Križem sveta.

Punt v kaznilnici v Gradiški. Minolo nedeljo je nastal pravi punt v kaznilnici v Gradiški. Ko so bili v nedeljo zjutraj kaznjenci na vrtu, je nastal med njim hud in krvav pretep, pri katerem jih je bilo 5 močno ranjenih. Ko se je vojaštvu, ki je tam na straži, posrečilo napraviti mir ter spraviti kaznjence v celice, začeli so ti vpiti, razbijati okna in zahtevali, da se odstraniti jetniški madzornik Malalan in jetniški stražnik Požar. Zaradi tega niso smeli v ponedeljek zjutraj kaznjenci kakor po navadi med 7. in 8. uro na prosto. To pa jih je tako razkačilo, da so začeli silno rjoveti. Razbili so vse šipe. Ko je med drugimi stražniki prišel tudi Požar, so ga napadli in hudo pretepli. Ker je postajal upor še večji, poklicali so brzojavno še eno stotnijo vojaštva iz Gorice. Ta je prišla zvečer na lice mesta. Ravnatelj kaznilnice je izjavil, da ne more več vzdržati miru, in je prevzel začasno poveljništvo stotnik, ki je prišel s stotnijo vojakov. Proglašeno je bilo takoj osebno stanje. Neposredni vzrok je bil ta, da je bilo šest ujetnikov kaznovanih, ker so bili zasačeni, da so kadili. Svoječasno je bil iz službe odpuščen stražnik Čufar, ker se je dokazalo, da je na skrivaj priskrboval jetnikom tobak in smotke. Ovadil pa ga je oni Batistela, ki je bil 11. februarja 1903 obsojen od goriškega porotnega sodišča v 8 letno ječo, ker je ubil nekega Furlana. Hotel se je namreč s tem prikupiti predstojnikom kaznilnice. Bilo je še pet takih, ki so radi ovajali. Proti tem je nastala med ostalimi kaznjenci zarota, katero je vodil neki Trevisi, ki je bil v Avstriji 17 krat kaznovan, v Italiji pa 10 krat in katerega čaka v Italiji še 3 letna ječa, ko presedi v Gradiški 18 mesecev.

Štrajk železničarjev v Italiji. Najnovejša poročila se glase, da je štrajk že takorekoč končan, ker je zbornica sprejela zakon o poddržavljenju železnic. Železniški ravnatelj Smolka je istočasno izdal oklic na vse uslužbence, ki so zapustili službo, ter jim grozi s strogimi disciplinarnimi kaznimi, ako se takoj ne vrnejo v službo.

Pobožni Španci bodo praznovali Kristusovo vstajenje z veliko bikoborbo v Madridu na velikonočno nedeljo. Vsi prostori so že razprodani.

Novičar.

Vesele velikonočne praznike vošči vsem cenj. dopisnikom, naročnikom in podpornikom lista uredništvo in upravnštvo «Gorenjca».

Osebnostna vest. Poštna pomožna uradnica gđc. Marija Bnčar je prestavljena iz Črnomlja v Kranj.

Deželnozbornaka volitev v veleposestvu.

Dne 17. t. m. sta bila izvoljena iz veleposestva z 56 glasovi soglasno gg. Rudolf grof Margheri, c. kr. deželnovladni svetnik v p. in graščak na Starem gradu, in Fran Galle, graščak v Bistrici, deželnim poslanecem. Vseh volilcev je 85.

Zaplenjen je bil zadnji «Gorenjec» zaradi zadnjega odstavka v podlistku. Priredili smo takoj novo izdajo. Kakor čujemo, državno pravdnštvo tudi te konfliktacije ni potrdilo.

Punt v Stražišču. Anno Domini MCMV, ko je vladal duše našega dobrega in vernega ljudstva premilostni knez in škof, gospod Anton Bonaventura Jeglič, se je v svetem postnem času zgodilo nekaj nezasiščenega, nekaj groznega. V pobožni Gorenjski, v hiperklerikalnem kranjskem okraju, v Stražišču, kjer ob volitvah tako lahko sešteješ liberalne glasove na prstih ene roke, da ti še nekaj prstov preostaja, in kjer so še pred nedavnim časom brumne duše znosile skupaj (nekatero do zadnjega trdo prisluženega vinarja) nič manj kakor 14.000 kronic za nepotrebno lursko kapelo ravno tik farne cerkve, prav v tem Stražišču se je pojavil duh nepokorščine in se je prebivalstvo spuntalo zoper — svojega škofa! Bavimo se s to zadevo že na drugem mestu, ali, ker je ta tragikomedijska tako značilna za versko prepričanje našega ljudstva ter njega „globoko ukoreninjeno“ udanost napram višjemu pastirju in ker v njej igra prvo, ne baš hvaležno in posebno resno ulogo prvi cerkveni dostojanstvenik v deželi, naj še nekoliko izpregovorimo o stražiškem puntu. Stražišče — znano po svoji starodavni sitarski obrti — je največja in seveda tudi najveljavnejša vas pod zvonom sv. Martina.

„Prelepa je fara svet'ga Martina“

poje že narodna pesem in ima pri tem prav gotovo v mislih Šmartno pri Kranju, ki slovi daleč na okoli, ne toliko zaradi junških činov izpreobrnjenega kapelana Paulusa, kakor zato, ker je ena najboljših, če ne sploh najboljša fara v ljubljanski škofiji. Šmartno bi s svojimi dohodki redilo zlahka tri fajmoštre in primerno število kapelanov. Kadar je prosta ta fara, se na stečaj odpro vrata „farški fofšariji“. Ne samo župniki, celo dekani obračajo takrat svoje poželjive poglede v Šmartno in marsikomu bi bila šmartinska fara ljubša, kakor rdeč zavrtnik. Ljubljanski škofje so pa že od nekdaj smatrali Šmartno kot nekak zapeček za prav priletne fajmoštre. Hitro je tedaj menjavala fara svoje gospodarje; komaj se je novodošli priletni župnik nekoliko udomačil in po svoje uravnal ali pa tudi še bolj zmedel gospodarstvo obsežne župnije, že so ga položili k njegovim mnogoštevilnim prednikom. To seveda ni ugajalo župljanom in zato so že ob priliki predzadnjega razpisa prosili škofa, da naj jim pošlje mlajšega čilega fajmoštra, ki bo kos svoji, ne ravno lahki nalogi. Škof se ni zmenil za to prošnjo, in ko je umrl zadnji župnik, bivši dekan blejski, Razboršek, so farani že precej odločno izrazili napram škofu željo, da naj jim imenuje primerne dušnega pastirja. Najljubši bi jim bil nastavljeni farni administrator, župnik iz sv. Jošta, katerega so že prej čislali kot svojega kapelana. Škof jim je obljubil ugoditi, a čez noč se je premislil in imenoval je za župnika v Šmartno starejšega gospoda, ribniškega dekana Do-

linarja, ki je sicer vse časti vreden mož, v kolikor ga ni pokvaril njegov prejšnji kapelan, sedanji velesovski župnik, konsumar Brešar. In sedaj je bil ogenj v strehi! Vreti je jelo pod zvonom sv. Martina in najbolj seveda v Stražišču. Kot kriterij velike razburjenosti naj služi dejstvo, da vaščani niso več govorili, da „so“ jih škof prekanili, marveč, da jih „je“ prekanil. Kdor pozna naše ljudstvo, ve, kaj se to pravi. Duh nepokorščine se je vgnezdil v Stražišču in pobožni Stražiščani — ne samo moški, tudi ženske — so se dvignili zoper svojega škofa in celo brumne članice Marijine družbe zoper svojega visokega pokrovitelja. Deputacije in pisma so romala v Ljubljano, zadnja ne baš pisana posebno uljudno; govori se celo, češar pa mi ne verjamemo, da so se nahajali v enem pismu precej nesalonski izrazi kakor n. pr. „baraba“ i. t. d. Stražiščani so prijeli škofa pri Ahilejevi peti in nastavili so mu kar nož na vrat: ali dobimo takega in takega fajmoštra ali pa pišemo po popa, zadrgnemo mošnjičke in pri prihodnjih volitvah bomo volili tistega, katerega škof ne bo priporočal. Takim argumentom je seveda pristopen tudi Anton Bonaventura. Nahajati se je moral približno v takem položaju kakor ubogi bolnik, katerega vsled škofovega ukaza pesté na smrtni postelji radi čitanja liberalnih časopisov. Za šmartno imenovani župnik Dolinar se je odpovedal, in škof, prisiljen po razmerah, je uklonil glavo in se pripeljal v šmartno z namenom, da se pobota z nepokornimi ovčicami. Dejal jim je, da jim on vse odpusti, kar so mu žalega storile, če jim bo le Bog odpustil. O stražiskem puntu je do zadnje sobote molčalo klerikalno časopisje, in tudi mi bi čez to, za naše razmere značilno zadevo, potegnili plašč krščanske ljubezni, če nebi „akademično izobraženi“ hlapi ljubljanskega škofa v Kranju poslali v „Slovenca“ hinavsko poročilo, da je škof z ljudomilo dobrohotnostjo obljubil vstreči faranom in da ostane še nekaj časa dosedanji administrator na svojem mestu. Sedaj vsak lahko ve, odkod izvira ta prisiljena „ljudomila dobrohotnost“! Ker so se razmere uravnale le „še za nekaj časa“ in ker se ne ve, če bo škof držal svojo obljubo, je prav lahko mogoče, da še ni odigrano zadnje dejanje stražiške tragikomedije. Pa naj bo že kakor hoče, naš vihravi škof se je vsekakor odpeljal iz Stražišča z zavestjo, da je rešil naenkrat toliko in toliko sto duš pogubljenja, da je ohranil stražiške volilce klerikalni stranki in obdržal vijak za svoje zavode. Stražiščani se zopet hvalijo in so ponosni na to, da so strmoglavili in „prehaptali“ svojega škofa. Tudi mi smo prišli na svoj račun. Nebeško smo se zabavali ob stražiški tragikomediji, ki nam je zopet doprinesla nov dokaz, da je naš utrjeni knez in škof močno potreben počitka v kakem — somostanu!

Dr. Jožetu Debevcu neki kar nič ne diše škofovi zavodi. Pravijo, da hoče ostati v državni službi. Čeprav je duhovnik, mu menda noben človek ne bo tega zameril, kajti že sedaj se pripoveduje, kako slabe plače škof obljubuje bodočim profesorjem na katoliški gimnaziji v Št. Vidu. »Unter Krummstab ist gut wohnen« je veljalo pač v srednjem veku, a dandanes je boljše pod cesarjem. Če se je pa dr. Debevec odločil za državno službo, potem naj

se pa tudi tako obnaša, kakor se spodobi za c. kr. profesorja, in naj ne igra obenem ulogo hlapca ljubljanskega škofa. Dvema gospodoma se ne more služiti in opravičeni smo zahtevati, da se dr. Debevec drži tistih mej, katerih se drugi c. kr. uradniki držati morajo. Če mu že pesniška žila ne da miru, naj v božjem imenu naprej zлага politične kuplete za svojega prijatelja Zana Potuška, nikakor pa ne gre, da bi kot c. kr. profesor uprizarjal po deželi gonjo zoper napredne liste. Odkar je namreč umrl v Voklem župnik Kotnik, ki se ni prav nič brigal za politiko, hodi dr. Debevec v Voklo masevat in oznanjevat božjo besedo. Na priznici je udrihal po »prepovedanih časopisih« in potem je še posameznikom prigovarjal, da naj opuste »Gorenjca« in da naj v tem smislu vplivajo tudi na druge. Obljubil je mozem, da bo hodil v Voklo, dokler ne dobe novega župnika, če se bodo namreč Vokulani in Vogljani ravnali po njegovih nasvetih. Če bi kak liberalen profesor ali kak c. kr. uradnik agitiral zoper »Slovenca« ali »Domoljuba«, tedaj bi bil ogenj v strehi in zato tudi mi kar najodločneje zahtevamo, da se dr. Debevcu enkrat prav pošteno zabiči refren njegovih najnovejših kupletov: »Langsam fahren!«

Zahvaljujemo se pristrčno vsem cenj. gg. dopisnikom, ki so nam od vseh krajev naše Gorenjske poslali svoja poročila in s tem pripomogli, da izide današnja številka v takem obsegu.

Sokolski društvi Kranj in Jesenice sta napravili pešizleta to nedeljo na Bled z namenom, znova zbuditi misel na ustanovitev blejskega Sokola. Rodoljubi, na delo! Prekoristni misli, ki ste jo po vsesokolskem zletu sprožili, ne dajte zaspiti. Vaditeljski zbor na Jesenicah vam gotovo priskoči na pomoč. Kakor gori, tako je tudi pri vas slovenski živelj v nevarnosti. Jeseničani so odgovorili na napade raznih naših nasprotnikov z ustanovitvijo »Sokola«. Storitve tudi vi tako! Za rano dve rani, to je naš sokolski evangelij. Izleta se je udeležilo 52 članov.

Plesni venček se priredi v gostilni »Frakelj«, podomače pri Boštjanu na Jamniku, dne 14. majnika t. l. Začetek ob 2. uri popoldne. Pri plesu svira Bledska godba. Vstopnina prosta.

V Podbrezje priredi svoj drugi peš-izlet telovadno društvo »Tržiški Sokol« ob lepem vremenu, dne 30. t. m. v društveni opravi. Ob neugodnem vremenu se izlet preloži na drugo nedeljo dne 7. maja.

Najstarejša slovenska Američanka se vrača v domovino. Iz Novega Jorka potuje domov 82letna Ana Humeck iz Trnja pri Stari Loki. V Ameriki je preživela s svojim možem 38 let. Ko je zapustila domovino, še ni bilo gorenjske železnice, a ladja jadrenica jo je vozila iz Bremena v Ameriko celih 67 dni.

Nesrečno smrt je storil 62 let stari kajzar Jožef Izlakar iz Brezja pri Brdu, ko je dne 13. t. m. sekal drva v gozdu Gaberje. Pri sekanju mu je izpodletelo tako, da je padel čez okrog 20 metrov globoko skalo in takoj obležal mrtev.

Pisarja sprejme takoj sodnija v Radovljici. **V Zgornji Šiški** je zgorel posestnik Kastelic za Matjanom hlev, pod in listnjak. Zgorrela je tudi ena krava.

Drvo je podrlo dne 18. t. m. 7 let stara dečka Ivana Torkarja iz Torke pri Škofji Loki. Deček je bil na mestu mrtev.

Duhovniki pohujšujejo mladino. Politikujoča duhovščina je ta postni čas posebno v živo prijala čitanje in naročevanje naprednih listov. Po pridigah te duhovščine sodijo neumni ljudje, da je napredne liste čitati največji greh. Ako ima kapelan ali župnik s kuharico ljubezensko razmerje, ni največji greh, ako kapelan Šlambergar onečaščuje mladoletne deklice, ni največji greh, ako kakšen dekan ali še višje stoječa oseba ogoljufa sorodnike pri testamentu, ni največji greh, ako pobijaš, kradeš, obrekuješ, prošetuješ, preklinjaš, ni največji greh, ker za vse to dobiš odveze pri spovedi. Le, ako čitaš napredne liste, to je po škofovem in duhovniškem mnenju največji greh, ki se odpusti samo, ako se pred pričami »grešnik« zaveže, da ne bude več bral takih listov. Zabit farovski podrepniki in obrekljive tercijalke tudi verjamejo takim duhovnim zapovedim. Izkušajo zato, kjer morejo, da bi odvrnili branje naprednih listov. In tega duha se je navzela ponekod tudi mladina. Smrkavemu solarčku se ne zdi greh krasti, preklinjati in pretepati se po poti z drugimi učenci, pač pa se mu zdi greh, če vidi, da se kje prodaja »Narod«. Tako je v Selcih duhovščina ta post, namesto pridigovala o Kristusu, pestila ljudi, naj ne bero liberalnih časopisov, ker je to »smrten greh«. Tega katoliškega duha se je navzel tudi desetletni učenec Nastran z Rudnega pri Selcih. Znano je, da na Rudnem in Česnjici dobiš največje farske podrepnike in hinavske tercijalke. Tudi pri hiši učenca Nastrana so take primode. Ko so šli neki dan učenci iz šole mimo hiše g. I. Bernika, ki prodaja »Slov. Narod« in »Gorenjca« v Selcih, ukradel je ta katoliški učenec napis, ki naznanja, da se prodajajo tukaj časopisi. Tatvina se je izvedela. Gosp. Bernik je vprašal učenca: »Povej, zakaj si ukradel in strgal napis (tablo)?« Učenec je rekel: »Zato, ker na priznici pravijo, da je greh prodajati »Narod«.« Take sadove rodi farsko bujskanje. Lepi izgledi za katoliško moralno. Učenec je bil v šoli kaznovan. Zaslужil otrok pa tega ni, temveč kaznovati bi se moralo najprej provzročitelja prepovedi in potem take duhovnike, ki ne dajo miru zaradi branja časopisov. Lepa bodočnost se bliza. Nikogar pa ni, da bi napravil konec škofovemu divjanju, zato bomo mogli seči sami po sredstvih, ki bodo delovali uspešno proti klerikalni podivjanosti.

Prejeli smo: — Blagovestnik, ki izhaja prve dni vsakega meseca. Izdaja ga Anton Chraska, Ljubljana, na Bregu št. 20. — Iz Prage nam je poslalo slovensko akademično društvo »Ilirija« svoj program, sprejet na izrednem obč. zboru, dne 27. febr. t. l. — Poročilo deželnega in gospejnega pomočnega društva rdečega križa za Kranjsko o delovanju v društvenem letu 1904, ki je pod pokroviteljstvom Njene cesarske in kraljeve visokosti presvetle gospe nadvojvodinje Marije Kristine.

Društvo avtonomnih uradnikov in uslužbencev nam naznanja, da se dolo pravila tega društva pri načelstvu v Velenuj. Člarnarina znaša letnih 5 K, vstopnina pa 2 K, ki naj se dopolnje društvenemu blagajniku g. Ivanu Zupancu v Žalcu pri Celju.

Strelna je udarila dne 11. t. m. popoldne med hudo nevihto v zidan hlev posestnika Simona Vidmarja v Dobnem pri Kamniku. Zgorrel je le leseni strešni stol. Škoda se ceni na 1200 kron. Posestnik je bil zavarovan.

Pohvalil nas je minolo soboto „Sloven-čev“ dopisnik, češ, da je zadnji „Gorenjec“ zopet enkrat nekoliko ponižnejši. No, če je novičar tako zadovoljen z močnim poprom, katerega smo mu dali zadnjič šnofati, je to le najboljši dokaz, da je pričakoval paprike. Tudi slednjo imamo v zalogi za eventualno uporabo. Zato mu priporočamo pamet, ki je boljši kakor žamet in razumeli se bomo dobro, v kolikor je to sploh mogoče.

Iz Besnice se nam piše: Prav toplo se zahvaljujemo vrlemu „Gorenjcu“ za pomoč. Naš gospod fajmošter so z novim letom postali vse drugačni. Nič več ne zabavlja jo na prižnici in z vsakim so uljudni, tako da jih sedaj spoštujemo in jih imamo prav radi. Več Besničanov.

Iz blejske okolice. G. urodnik! V štev. 13. Vašega lista z dne 1. aprila je med dopisom čitati neskldnje: »Pred nekaj leti sta postavila nek Blejčan in nek Belan v Želečah ob cesti na javnem prostoru zraven neke kapelice vilo.« Ta stavček je žaljiv za javno občinsko upravo. Občinski svetovalci so se v tem posvetovali in soglasno naročili, da župan odločno zavrne ta trditve, ker ni res, pa stoji vila zraven kapelice na javnem prostoru, ki še nikdar javen ni bil. Pozivljam g. dopisnika, da prekliče neresnično trditve. Za občinski odbor: Jakob Peterneš, župan.

Gasilno društvo v Ljubnem priredi v nedeljo, dne 7. maja t. l. veselico s srečkanjem v prostorih gostilne Ambrožič. Svira godba na pihala. Začetek točno ob 3. uri popoldne. Spored: 1.) Srečkanje; 2.) Prosta zabava; 3.) Ples. Darila, oziroma dobinki se hvaležno sprejemajo. Čisti dobiček je namenjen za društvene potrebe; zatorej se p. n. občinstvo vabi k obilni udeležbi. Odbor.

Desetletnica velikega potresa je bila dne 14. t. m. Ljubljana je narasla za 378 novih hiš.

Uboj. 24. februarja t. l. je vstopil Ivan Stružnik z Visokega pri Kranju v službo žagarja in gostilničarja Jožefa Šuštersiča v Seničici, vsled česar ga je Anton Knapč začel sovražiti, ker se je tudi on poganjal za to službo. Pred kratkim je pil Knapč s posestnikom Jakobom Kodrom in njegovim hlapcem Fr. Bergantom v Šuštersičevi gostilni. Knapč ju je pregovoril, da sta mu obljubila, da pomagata do dobrega premlatiti Stružnika. Koder je posodil Bergantu nož; vsi trije so šli v hlev, kjer je bil Stružnik, Bergant mu je zasadil parkrat nož v prsi, da se je Stružnik zgrudil in izdihnil.

Pri volitvi zdravstvenega okrožnega zastopa za sodni okraj Kamnik je bil izvoljen g. Emil Janežič, posestnik na Perovem, načelnikom in g. Ivan Terpinec, posestnik in gostilničar v Kamniku.

Občni zbor kmetijske podružnice za selško dolino se vrši o priliki živinskega semnja, dne 3. majnika popoldne ob treh v šoli v Selcih. Predaval bo g. ravnatelj Gustav Pirce.

Izkaz posredovalnega odseka slovenskega trgovskega društva »Merkur«. Išče se: Pomočnik spec. stroke, kontoristinja in 3 učenci za Ljubljano; kontorist za Celje in praktikant za deželo. — Službe išče: 3 pomočniki manufakturne stroke, 3 pomočniki specerijske, pomočnik galanterijske, 2 pomočnika spec. in želez., 19 pomočnikov mešane, pomočnik modne, 3 kontoristi, kontoristinja in učenka.

Vpliv vonja in okusa pri hrani. Vonj in okus igrata pri hrani veliko vlogo. Nastopata kot svarilca, ker učinkujeta, da se jedila, ki smrdé ali imajo slab okus, ne uživajo. Na drugi strani pa povečujeta preživljanje, ker provzročita izločitev prebavljivih sokov in pospešujeta s tem tek.

Dve srebrni poroki. Iz Postdama se piše: Učitelj Avgust Liepe v Barnewitzu je obhajal 1874 leta svojo srebrno poroko. Čez tri leta mu je žena umrla in čez druga tri leta se je znova oženil. Letos je obhajal vnovič svojo srebrno poroko.

Strossmayerjeva glava. Zdravniki, ki so raztelesili pokojnika v svrhu balzamiranja, se niso mogli dovolj načuditi nenavadni konstrukciji pokojnikove glave. Lobanja je bila povsodi po centimeter debela, vsled česar se tudi možgani niso mogli svobodno razširiti. Pod čelno kostjo med očesoma so našli izrastek, ki je bil debelejši od kurjega jajca in ki je seveda pritiskal na možgane. Strossmayer je zadnja leta večkrat pokazal na svoje čelo z besedami: »Tukaj se godi neka sprememba«. Izrastek so poslali v nadaljno preiskavo na Dunaj.

Strossmayerjev pogreb. Reški »Novi List« poroča, da je imela vsa ceremonija prav jezuitski značaj. Nadškof Štadler kakor tudi drugi duhovniki so govorili tako kakor na prižnici. Lepo in vzvišeno je govoril splitski načelnik Milič. Solze so stale ljudem v očeh. Slovenske škofije niso poslane niti enega duhovnika-odposlanca k pogrebu. Tako častijo prvega Jugoslavana in uzornega duhovnika. So pač zopet pokazali, da ne marajo narodno čutečih duhovnikov in pravih učencev Kristusovih! Pokazalo se je v pravi luči vse klerikalno bredomovinstvo in zametanje narodnosti. Narodnost je poganstvo, je učil Misijski. Po tem se ravnaajo!

Fotografični aparat za debelost. V Parizu se je moral zagovarjati pred policijo neki človek zaradi vlačugarstva. Bil je to silno dolg in tenak človek. »Kaj je vaš posel?« ga je vprašal sodnik. »Sedim kot model za debelost,« je odgovoril jetnik. Sodnik je bil osupel nad tem odgovorom in ker ga ni znal raztolmačiti, zahteval je razjasnitve. »Bil sem v službi tovarnarja kemičnih preparatov,« je odvrnil suhi človek. »Te preparate je bilo treba priporočati kot sredstvo proti debelosti. Oblekel sem obleko iz elastik, katero smo napihnili, da sem bil največji debeluh. Nato so me fotografirali. Potem so mojo sliko postavili v izložbo z napisom »pred uporabo«. Nato smo spustili nekoliko zraka iz elastične obleke in vdrugič sem bil fotografiran. Tudi ta moja slika je prišla v izložbo z napisom: »Po enomesečni uporabi«. Naposled sem elastično obleko vrgel raz sebe in fotografirali so me v naravni debelosti. Fotografija je dobila napis: »Po dvomesečni uporabi«. Ubogi človek je pravil nato, da zanj potem ni bilo več posla, ker ni rabil tovarnar novih fotografij in je prvotnih imel zadosti za mnogo let. Stradati je moral in se potepati okrog, dokler ga niso obdolžili vlačugarstva, ko je postajal fabrikant z njegovimi fotografijami vedno debelejši.

Šesti shod slovenskih časnikarjev se bo vršil v dneh 14., 15. in 16. maja t. l. v Voloski-Opatiji.

Tatvina denarnih pisem. Prišli so na sled obširnemu spoliranju pisem v poštini železniških vozov na progi Dunaj-Trst. Neki železniški čuvaj je našel pri Zidanem mostu zavitek, v katerem je bilo 800 pisem. Zavitek je oddal poštnemu oskrbniku v Zidanem mostu, ki je dognal, da so bila to večinoma denarna pisma po 400 K, 100 K i. t. d., skupaj več tisoč kron, čeki neke ljubljanske banke. Poleg je bila tudi neka dopisnica s poštnim pečatom 8. aprila. Tako bo lahko dognati iz katerega ambulančnega voza so pisma vzeta. Graško poštno ravateljstvo, je o tem že dobilo naznanilo. Uvedla se je obširna preiskava.

Velike povodnji imejo v Srbiji. Na več železnica je promet vstavljen.

Monarhija kot darilo. Nenavadno darilo je dobil turški sultan od abesinskega kralja Menelika. Ta mu je namreč poslal dva divja orla, dva leva, jagnje, divjo kozo, podlasico, več nenavadnih živali in deset slovnih zob!

90 let — 99 potomcev. Te dni je na Dunaju praznovala vdova Eva Zahode 90letnico svojega rojstva. Obenem je dobila vest, da se ji zopet rodil praukun, tako da ima sedaj 99 potomcev.

Morilec velikega kneza Sergija Kalajeva, je bil obsojen na smrt. Obravnava je bila tako burna, da se je morala enkrat pretrgati. Kalajev je svoji materi in svoji sestri strogo prepovedal, prositi za kakršnokoli pomilosočenje.

Največje gledališče na svetu so otvorili minulo sredo v Novem Jorku. Navzočih je bilo 6000 ljudi, vsak prostor je nosil 120 kron. Poslopje je veljalo 6.000.000 K. Gledališče bo služilo tudi za cirkus i. t. d.

Darila.

Upravištvo našega lista je prejelo za dijaško kuhinjo v Kranju:

Namesto nagrobnega venca g. Franu Mikužu, c. kr. sod. svet., so darovali sledeči gg.: po 3 krone: Franc Dolenc; po 2 kroni: Lovro Sušnik, Leon Lavrič, Jos. Guzelj, Niko Lenček, Jos. Šmid, Andr. Oblak, E. Burdych, Jos. Deisinger, J. N. Koceli, Ant. Homann, Mat. Hafner, Jos. Hafner, C. Pechar, Slavko Flis, R. Thaler, Ivan Košir, Z. Kranjc, Pawlič, Anton Hafner, Ante Gaber; po 1 krono: Gasper Čarman. Skupaj 42 kron, katera svota se izroči blaginju dijaške kuhinje.

Lepa prilika!

Ker nameravam gostilno opustiti, imam pa še precejšno zalogo vina, točim od danes naprej vino čez ulico po sledečih cenah:

Dolenjsko, belo, liter 24 kr.

Dolenjsko, rdeče, liter 36 kr.

Istrijsko, črno, liter 36 kr.

Ako se ga pa vzame čez 56 litrov skupaj, tudi ceneje.

Se priporočam

Magda Ranič

restavracija pri kolodvoru
v Kranju.

Nova bolezen otrpnenja hrbtne mozga se je pojavila v Bukovini in na Tirolskem.

Nova zvezda. Kakor poroča londonski «Standard», so opazili zvezdogledi v bližini strele megle, katero daje zvezda, katere je doslej še neznan. Obrisi zvezde so podobni peruti muhe. Sodi se, da je to nebnno telo jako veliko.

Premog sčasoma preneha. Sodi se, če se bo tako rabil premog, kakor današnji dan, da pride le prekmalu čas, ko ga zmanjka. Angleži so bili radi tega v skrbeh, pa so začeli računati. Po njihovih računih obsegajo premogovniki do globočine 4000 čevljev 100.914 milj. 687.167 ton premoga; v večjih globočinah seže do 5.239.433.989 ton. Na leto se ga izkoplje približno 230 milj. ton. V zadnjih letih se je izkopavanje povišalo za 2 $\frac{1}{2}$ %, izvoz je porasel za 4 $\frac{1}{2}$ %. Po teh svojih računih mislijo Angleži, da bodo mogli kriti svoje potrebe glede premoga ter vstreči svojim zunanjim naročnikom še približno tisoč let.

Štiristoletna pravda. Letos se bo dovršila pred madridskim kasacijskim dvorom pravda, ki se je pričela leta 1517. Tega leta jo je pričel grof Tores de Cabrera in marki de Vijana. Gre se za majorat, ki je vreden mnogo milijonov. Obe stranki sta zavlačevali pravdo, sinovi in vnuki do dvanajstega kolena, tako da je šele l. 1872 pršla do kasacijskega dvora. Ta je zopet čakal s svojo rešitvijo, ker bi sodniki morali preštudirati spise, ki jih je toliko, da jih imajo štirje konji dosti peljati. Naposled se je odločil, da dovrši na vsak način pravdo letos.

Prorokovan potres. V nekem angleškem koledarju, ki je prišel na svetlo meseca oktobra l. l., stoji naslednje besedilo: V bližini 74 stopinje vzhodne dolžine bo hud potres, ako pride Saturn v četrti kvadrat, ko je dosegel pri luninem mrknjenju 19. februarja t. l. svojo najmanjšo višino. Potres bo najbrže zadnje dni marca ali v začetku aprila. Lahore, kjer je bil pred kratkim tako hud potres, leži na 74. stopinji 16 minutah vzhodne dolžine.

Najden zaklad. V Jarku ob Savi na Hrvaškem sta našla dva svinjska pastirja v nekem jarku lonec, poln starih srebrnih tolarjev iz leta 1765. Eden pastirjev si je s srebrnjaki nasipal svojo torbo do polovice, drugi pa si je napolnil rokav svoje suknje. Prihitela je še neka kmetica ter zgrabila par pregršć denarja. Izvedel pa je za dogodek bližnji židovski kramar ter prišel pastirjema in kmetici praviti, da denar nima nikake veljave več. In res so mu vsi trije odstopili svoje srebrnjake. Kmeti je plačal 20 gld., enema pastirju 30. drugemu pa 10 gld. Ko je občinska oblast za dogodek izvedla, je Židu pač odvzela 190 srebrnjakov, a pastirja trdita, da sta mu dala vsaj štirikrat toliko srebrnjakov.

Brezdvorno zadenete največji dobitek, ako se poslužujete pri protinu in revmatičnih bolečinah, nadalje pri bodljajih, trganju po udih, pri glavni in zobobolu, pri bolečinah v prsih, v vratu in v križu Fellerjeve «Elzatekočine». 12 malih in 6 dvojnatih steklenic stane K 5.—, katere dobite po zahtevi takoj pri E. pl. Fellerju, Stubica, Elzin trg, Hrvaško.

Gospodarstvo.

Zasaditev novih sadovnjakov.

Konec.

Določivši vrste treba je pričeti s kopanjem jam. Zalibog, da delamo Gorenjci premajhne jame. Marsikdo napravi z motiko jamo, da se komaj skrijejo korenine. To pa ni prav! Zakaj čim večjo jamo napravimo, več zemlje zrahljamo in se lažje razvijajo korenine v rahli zemlji. Jama naj bo globoka vsaj 50 centimetrov (pol metra) in 75 centimetrov široka. Izkopano zemljo moramo dejati na tri kupčke, in sicer na prvega rušo, na drugega rahlo, dobro zemljo in na tretjega najslabšo, spodnjo, pusto ali, kakor pravimo, mrtvo zemljo. Najboljše bi bilo skopati jame jeseni, da bi zemlja čez zimo zmrznila in se s tem zboljšala. Ako jeseni ni časa, ali če imamo kak zadržek, jih skoplremo sproti tudi spomladi. Omeniti je, če je zemljišče kamenito ali močvirno, skoplremo bolj plitve jame, vendar pa navozimo od drugod zemlje, tudi cestno blato je izvrstno, k vsaki jami po eno trugo; potem sadimo tako plitvo, da rasto korenine ravno pod rušo.

Sedaj preidemo k saditvi. Najprej moramo postaviti v zemljo, t. j. v jamo kol; če bi tega zabili potem, ko je drevesce vsajeno, znali bi poškodovati korenine. Pri saditvi je treba dveh oseb, pomagača in sadilca. Pomagač drži drevesce h kolu, katerega saditelj uravnava in lepo korenine razprostira na vse strani. Da ne pride drevesce pregloboko, imeti mora sadilec pri sebi palico, katero položi čez jamo, tako lahko primerja, da ni drevo bolj globoko vsajeno, kakor je rastlo poprej. Saditelj prideva h koreninam rahle prsti s tistega kupca, ki je bila pod rušo, ker ta prst je najrodovitnejša in rahla. Pomagač med tem časom drevo nekoliko privzdiguje in trese, da se prst okrog korenin bolj vleže, kajti praznega prostora ne sme biti okrog korenin. Ko so korenine s prstjo zakrite, se jo ob straneh pritlači z nogami; sedaj mora drevo samo pokoncu stati. Ko porabimo rahlo prst, vložimo okroginokrog po jami rušo in vrh te denemo najslabšo, spodnjo, mrtvo zemljo v podobi krožnika, kar imenujemo šip, ob deblu je dolina in okrog kraja. To napravimo zato, da v dolinici ob deževju zastane voda, če bi bil hriček ob deblu, teče voda proč od drevesca.

Nazadnje privežemo drevesce h kolu s slamo ali beko, vrbo in sicer ne pretrdo, ker se prvo leto zemlja poseda okrog korenin in ž njo drevesce, če ni pretrdo privežano. Načinov vezanja je več; najboljša in najlepša je v podobi osenice. Ako je kol tako dolg, da sega v krono, se mora toliko skrajšati in odžagati, da doseže le do vej, sicer dobe vsled drgnjenja rane. Pri saditvi zapomniti si moramo sledeča pravila: 1.) Obreži korenine drevesu, kakor tudi krono. Korenine je obrezati tik pred zasaditvijo, da pridejo v zemljo sveže rane, ne pa že oksidirane. Rana mora biti obrnjena v tla, ne pa proti nebu! Pri kroni se pazi na glavni vrh, da se isti ravna, zato mora biti obrnjen zadnji pop na nasprotno stran nego je bil lansko leto. Ostale mladike naj

imajo zadnje pope obrnjene v zunanjo stran, da se krona širi. Omenim naj še, da naj se puste kroni 3 do 4 mladike, zakaj krona z dvema mladikama — imenovana viličasta krona — ni lepa. 2.) Ne sadi ne pregloboko, ne preplitvo. Drevo mora priti v ravno isto globokost, kot je bilo v drevesnici. Saj se na lubju pozna, kako globoko je bilo poprej. 3.) Korenine naj pridejo v tisto lego, kot so bile poprej. 4.) Glej, da korenine bolj gosto kot mogoče obdaš z zemljo; zato je treba zemljo okrog korenin potlačiti z nogo. 5.) Priporočljivo je na novo vsajenemu drevescu zalivati z vodo, še boljše pa z razredčeno gnojnico. — o.

* * *

Tedenski sejm v Kranju dne 17. t. m.

Prignalo se je glav 149 goveje živine, 4 telata, 14 prašičev, 1 ovac, — koz, — buš 50 kg pšenice K 10.—, prosa K 10.—, rž K 9.—, oves K 8.—, ajda K 8:50, krompir K 3:50.

Učenca

iz dobre hiše za kleparsko obrt sprejme takoj

Leopold Lebar

kleparski mojster na Bledu. 57—1

Izšla je knjiga o

„Osební dohodnini“

obsegajoča zakonska določila o osebno-dohodninskem davku z obširnimi pojasnili, naknadnimi odloki in važnejšimi razsodbami upravnega sodišča glede tega davka, kakor tudi razne vzorce za napovedi, hišne izkaze i. t. d.

Uredil in sestavil **Valentin Žun**, c. kr. davčni nadzornik.

Naročila se sprejemajo že sedaj pri založniku g. **Ivanu Pr. Lampretu**, tiskarju v Kranju. Cena knjige K 1:20, s poštnino vred K 1:30.

Zelodene bolezní navadne slabosti, vzdigovanje, pomanjkanje apetita, zaprtost, zgaga, krč in nervoznost povzročajo, ako se jih nemarja, prenogokrat neizmerne težave. Zdravniška priporočila in 60.000 zahvalnih pism priporočajo v enakih slučajih Fellerjeve rabarbara kroglice z znanko «Elza-kroglice». 1 zavoje 6 katičle stane le 4 K ter se naroča pri **E. pl. Fellerju, Stubica**, Elsin trg št. 56, Hrvaško. Istotam se dobi tudi 12 malih ali 6 dvojnatih steklenic 54—8 za ceno 5 kron, Fellerjeva rastlinska — zdravstvena tekočina z znanko:

Feller-Elsa-Fluid

Mestna hranilnica v Kranju

obrestuje hranilne vloge

po 4 odstotke

brez odbitka rentnega davka

katerega plačuje hranilnica sama.

Stanje vlog K 3.709.849-29. Stanje hipoteknih posojil K 2.042.668-10.

2 tovarna konja

nad 16 pesti visoka z opravo in vozom ima naprodaj 56-1

Oton Homan v Radovljici.

== Kmetovalci! ==

MASTIN

za prašice, pujske, krave, teleta, vole, ovce, konje, perutnino i. t. d. Le pod tem imenom, ki je postavno kot znanka zavarovana, se dobi pristni dr. pl. Trnkóczyjev kranjski redilni prašek za prašice. Najboljši zdravilni dodatek h krmi, ki se n-j uporablja kot dietetično redilno sredstvo. Dobil je na tisoče zahvalnih pism o izbornih uspehih najvišje medalje na razstavah v Londonu, Parizu, Rimu in na Dunaju.

1 zavoje za 5 l vin. pri vsakem trgovcu. Po pošti 5 zavojev na naslov: Lekarna Trnkóczy, Ljubljana. Razpevalci dobe popust.

Traverse, železniške šine, vedno sveži Roman- in Portland-cement, cevi iz kamenščine za vodovode, dimnike, stranišča i. t. d., kakor tudi vse drugo za stavbe potrebno blago priporoča po najnižjih cenah

Trgovina z mešanim blagom

Peter Majdič „Merkur“, Kranj.

Zaloga Tomaževe žilindre in nepremočljivih vozniških plah.

Prodaja različnih barv.

Poštne hranilnice
račun št. 867.569.

Tiskarna in založništvo

Poštne hranilnice
račun št. 867.569.

J. Pr. Lampret v Kranju

Uredništvo in upravljanje
„Gorenjca“

Uredništvo in upravljanje
„Jeseniške Straže“

Tiskovine za gg. trgovce in obrtnike, slavna društva, hranilnice in posojilnice.

Vizitnice, kuverte, pisma, račune, okrožnice, vabila, dopisnice, osmrtnice, tabele, lepaki, brošure, knjige i. t. d. i. t. d.

Razglednice v več barvah.

Izvršuje

Vsakovrstna tiskarska

dela

v vsakem obsegu po količini
možno najnižjih cenah.

Zaloga:

Šolske tiskovine.

Ilustrirani

„Vodnik po Gorenjskem“.

„Osebná dohodnina“

Uredil Valentin Žun,
c. kr. davčni nadzornik.

Čišna in ukusna izvršitev. — Hitra in točna postrežba. — Na željo se pošlje tudi proračun stroškov.

Hočete li dolgo živeti

in se veseliti zadovoljivega zdravja? Da dosežete to, morate skrbeti, da ohranite svoj želodec zdrav in za prebavljenje vedno sposoben.

Vaak, kdor si je izpridil želodec s tetko prebavljivimi, prevročimi ali premrzlimi jedmi in pijačami, ali si ga je z istimi morda prehladil, naj se posluži

Germanove okrepčalne esencije

katera se uporablja z največjimi uspehi pri: pomanjkanju apetita, želodčnem oslABLjenju, vetrovih, riganju, zgagi, vzdigovanju, glavobolu, omotici, krču, telesnem zaprtju, napenjanju in slati žil. Po mnogo zavzitem koilu, posebno še po mastnih in tetke prebavljivih jedilih, odstrani ta esencija pritisak in bolečine, vzbuja slast do jedi, kar zdatno pripomore k ohranitvi in vzdrževanju telesa. Po odstranitvi raznih izpridenih sokov iz telesa, učinkuje tako, da čisti kri in ima poleg tega pred vsemi drugimi enakimi zdravili prednost, da ne škoduje prav nič, celo tedaj ne, če se jo rabi v presledkih mnogo let, ker se nareja iz najfinjših in najboljzbranih rožnih sokov ter ima prijeten, grenko-aromatičen vonj tako zelo, da jo zavživajo s slastjo tudi gospe, otroci in celo prav razvajene osebe.

Germanove okrepčalne esencije, kot pravega domačega in ljudskega zdravila, bi ne smelo manjkati v nobeni hiši, ker odvrne čestokrat najresnejšo bo lezen, kar je upoštevati zlasti tam, kjer ni zdravniške pomoči takoj pri roki. Pri k povanju naj se zahteva vedno samo Germanova okrepčalna esencija iz lekarne „Pri črnem orlu“ v Belovaru: zakaj po svetu kroži še nekaj temu sličnih zdravil, od katerih pa se glede izvrstnosti ne more nobeno primerjati tej esenciji. Kot znak pristnosti mora imeti vsaka steklenica, ki se nahaja v zelenem zavitku popoln trdkin napis: **Lekarna „Pri črnem orlu“ K. Germana v Belovaru (Hrvaško)**, kamor naj se naslavljajo tudi vsa poš na naročila. Cena steklenice je 1.40 K. Po pošti se ne pošlje manj kakor dve steklenici. Pri predplači naj se blagovoli doposlati še 20 vin. za zavitek. Naslovi naj bodo natančni in čitljivi. Naznanila pri povpraševanju, prosketi ter navodila pri uporabi so zastoni.

Germanovo okrepčevalno esencijo priporočam boleham kar najbolj, ker sem preverjen v izbornem učinku katerega sem zapazil že mnogokrat deloma sam na sebi, deloma pri mnogih župljanih, katerim sem to esencijo nasvetoval. 117—11

Edmund Medeotti, župnik v Trojstvu (Hrvaško). Obveščam Vas, da sem prejel že od mnogih strani razna slična zdravila, toda tako niso učinkovala nobena kakor Germanova okrepčalna esencija.

Andrej Žižek, sv. Ana, Kriehenbe.g.

Prosim, pošljite mi nemudoma zopet osem steklenic Germanove okrepčalne esencije, katero najtopleje priporočam zlasti tistim, ki so bolni na želodec. Zdravje se mi vidno boljša.

Apolonija Haberl, Semriach, p. Peggau (Štajersko).

Pozor!

Odda se v Kranju v **najem** lepa, svetla

prodajalna

s stanovanjem,

pripravna za kakega rokodelca, posebno za kakega krojača.

Kje? pove upravništvo „Gorenjca“.

17 letno dekle

večje slovenskega in nemškega jezika, želi vstopiti kot hišina pri kaki boljši rodbini ali pa v kako prodajalno.

Naslov je: **Franciška Žibert v Britofu** („pri Tišlerju“) pri Kranju. 61—2

Lep „ribničar“

za seme ima naprodaj

Vekoslav Sešek

trgovina z deželnimi pridelki v Sodrašici pri Ribnici. 52—2

Gričar & Mejač

Ljubljana

Prešernove ulice št 9

Velika zaloga izgotovljenih oblek

za gospe, dečke in otroke.

Konfekcije za dame.

Solidno blago

44—5

po čudovito nizkih cenah.

Geniki se razpošiljajo zastoni in poštne prosto.

Učenca

za pekovski obrt se sprejme takoj.

Več se izve v upravništvu „Gorenjca“. 32—8

Prodado se pod ugodnimi pogoji dobro ohranjene

42—5

citre.

Več se izve v upravništvu „Gorenjca“.

Loterijska srečka dne 15. aprila t. l.
Trst: 5 67 25 90 41

Posamezne številke „Gorenjca“

prodajajo po 10 vin. v

Ljubljani g. A. Kališ, trafika, Jurčičev trg 3;

Škofji Loki g. M. Žigon, trafika, glavni trg;

Selcih nad Škofjo Loko g. Jos. Bernik, posestnik in mizar;

Radovljici g. Oton Homann, glavna trafika;

Jesenicah g. Jakob Mesar, gostilničar in posestnik;

Hrušici g. Štefan Podpac, trgovec;

Bohinjski Bistrici g. M. Grobotek, trgovec;

Kamniku g. Marija Ažman, trafika.

Poskusite! Vzorek dragovoljno!
Vydova žitna kava
Poštna 5 kg. pošiljka
11.4 K 50 h franko!!
„DOMACI PRIJATELJ“
vsem odjemalcem zastoni
pošiljani mesečno.
Vydova tovarna žitne
kave Praga-VIII.

Pravi ribniški semenski fižol, gorenjsko repno seme, lucerno in domačo deteljo, vsa travna in vrtna semena,

zanesljivega kaljenja, kakor tudi

douški mavec

(gips)

48—3

kemično preizkušen in priznано najboljši prodaja

R. & E. ROOSS

trgovina z deželnimi pridelki v Kranju.

Ob času **kupuje in prodaja** vse vrste žita in deželne pridelke, kakor tudi krompir, suhe gobe, smrekove sterže i. t. d.

Pariz 1900

„Grand Prix“
Najvišje odlikovanje.

Singerjevi šivalni stroji.

Original Singer šivalni stroji so vzorni v konstrukciji in izvedbi.
Original Singer šivalni stroji so neutrpljivi za obrt in domačo rabo.
Original Singer šivalni stroji so najbolj razširjeni v tovarniških obratovistihih.
Original Singer šivalni stroji so nepreosljivi glede trpežnosti in zmognosti.
Original Singer šivalni stroji so posebno pripravi za moderno umetno vezenje. Brezplačni poučni kurzi za vse domače šivanje in za moderno umetno vezenje

Svila za vezenje v vseh barvah v veliki izbiri v zalogi. Elektromotorji za posamezne stroje za domačo porabo.

Singer Co. šivalni stroji, deln. družba

Ljubljana, sv. Petra cesta št. 4.

Tapetnik in preprogar Drag. Puc

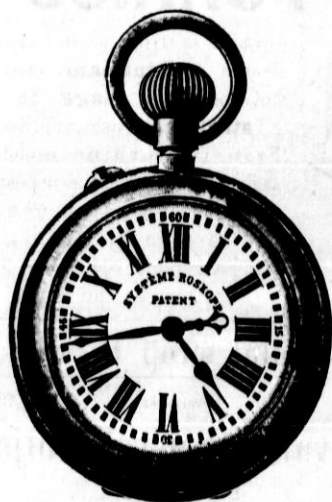
Ljubljana, Dunajska cesta 18

Izvršuje vsa tapetniška dela ter ima v zalogi tudi, vse predmete te stroke lastnega izdelka. Vodja podružnične zaloge pohištva prve kranjske mizarske zadruge v Št. Vidu nad Ljubljano.

Odlikovan z zlato svetinjo in častnim križcem v Parizu dne 28. februarja 1904. 136-32

H. Suttner urar v Kranju

priporoča svojo izborni zalogo ur, zlatine in srebrnine po najnižjih cenah. Ceniki zastoj in poštnine prosto. Razpošilja se na vse kraje sveta.

Nikelasta anker-remont. roskopf, železničarjem dobro poznana, najtrpežnejša in natančna ura, prav fino kolesje. Pokrov stanovitno bel gl. 3-75, najfinejša znamka, gl. 6-50. 114-42

Zobo-technični ateljé Otton Seydl pri g. dr. E. Globočniku v Kranju

Zobovja, tudi ne da bi se odstranile korenine, z ali brez nebne plošče, iz kavčuka kakor tudi zlata, dalje vravnalnice in obturatorji se izvršujejo po najnovejših metodah.

Plombe v zlatu, porcelanu, amalgamu in oementu kakor tudi vse zobozdravniške operacije izvršuje tu specialist. Odprto vsako nedeljo od 8. do 6. ure.

Proda se dobro ohranjena 48-5

sokolska obleka

Kje, se izve v upravnistvu »Gorenjca«.

Zastopnik:

FR. SEUNIG, Ljubljana, Dunajska cesta 31 (zraven šrange).

Večkrat premirano!

Glinaste peči

štedilnike, banje za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in druge glinaste izdelke v vseh barvah, trpežne in cene priporoča 93-46

prva in največja tovarna peči in glinastih izdelkov

Avgust Drelse
v Ljubljani.

JOS. WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik
LJUBLJANA,

Slomškove ulice št. 4.

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Žično omrežje na stroj, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike itd.

Špicjaliteta: 103-4

valjični zastori (Rollbalken).

Hamburg-Amerika

150-23

Iz Ljubljane v

Novi York

s dobro prosto hrano.

Odhaja se iz Ljubljane vsak ponedeljek, torek in četrtek v tednu.

Izvrstna sigurna vožnja z brzoparniki samo 6 dni. Pojasnila po večkrat brezplačno.

Zahtevajte pri nakupu Schicht-ovo štedilno milo z znamko „jelen“.

Varstvena znamka.

Ono je zajamčeno čisto in brez vsake škodljive primesi. — Pere izvrstno.

Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „Schicht“ in varstveno znamko „jelen“.

119-42

Dobiva se povsod!

JURIJ SCHICHT

Ustje
(Česko)

največja tovarna svoje vrste na evropskem kontinentu.

Ustje
(Česko)